

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.

INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la uruștorele

BIBLIOTECĂ DE ANUNTURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf., Nux. Augenthaler & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körút).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifar și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(Număr de Duminică 25.)

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile postale din țară și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața irare. Tergul Inului Nr. 30, etajul I.: Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă. — Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 corone. — Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 140. — Anul LXIV.

Brașov, Duminică 24 Iunie (7 Iulie).

1901.

Nou abonament la Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Iulie st. v. 1901

se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii foicei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 24 corone; pe șase luni 12 corone; pe trei luni 6 corone; pe o lună 2 corone.

Pentru România și străinătate: pe un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50

Abonamente numai la numărul poporal de Duminică:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 4 corone; pe șase luni 2 corone.

Pentru România: pe un an 8 franci, pe șase luni 4 franci.

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea.

Bunăvoința magnaților.

Sunt doi ani și mai bine, de când a fost răsturnat guvernul Banffy și în locul lui a venit guvernul Szell. S'a ținut și s'a cântat pe toate cordele, că sub noua ocârmuire vor înceta toate volnicile, toate nedreptățile, toate ilegalitățile, și că în locul asupririlor neiertate și a corupțiunii va domni respectul drepturilor și cinstea.

Tote acestea avea să le aducă ocârmuirea lui Szell și încă mai mult: se promitea sus și tare, că

acesta va stăruia sincer și pentru împăciuirea naționalităților.

De două-deci și opt de luni îl vedem la lucru pe acest guvern. Făcut'a el ce-va fiă cât de puțin spre a depărta relele, de care sufer, și amărăciunea, de care sunt cuprinsă naționalitățile nemaghiare?

De am întreba pe Români, fiă din orașe, fiă dela sate: cum vă merge acum? de sigur, că am primi de pretutindenea răspunsul: cu nimic mai bine ca înainte!

Când nu merge mai bine, merge desigur mai rău, căci deja stând pe loc, stagnând, omul dă înderēt.

Și cum n'am da înderēt, când toate sunt așa croite și așa puse la cale, ca să fim dați înderēt, să fim ca națiune sugrumați și striviți? Numai că acum se procede ceva mai încetinel, nu mai mult cu gălăgia și cu furia din timpul lui Banffy.

Cum n'ar deveni din ți în ți starea noastră mai grea și mai asuprită, când toți, der toți căți fac florea nației domnitore nu se gândesc față cu noi, decât la aceea cum să ne scurteze mai mult în libertatea și drepturile noastre cetățenesci, cum să ne facă din omeni neomeni, ca să nu putem să ne mișcăm și să lucrăm nici într'un fel și nici într'o formă pentru înaintarea cauzei noastre naționale?

Cât de mult se îngrijesc adversarii neamului nostru de a-ne pune tot mai mari piedeci în nisuițele noastre drepte, legiuite și sfinte, ne-a dovedit'o și desbaterea din ședința de eri a camerei magnaților din Pesta.

Magnații, grofi și baronii, n'au învățat nimic din toate pățaniile lor în trecut. Ca odinioară, așa și acum poporul „valach“ le-e destul de bun când e vorba să se folosescă de brațele și de munca lui pentru a-și cultiva moșiile lor; der ca să fiă și el

în adevăr cetățen egal înaintea legii, să aibă și el păsurile și dorințele lui naționale, acesta nici ați încă nu vrea să le între în cap.

Ingâmfați cum sunt de norocul ce a dat peste ei, magnații unguri de trei-deci și trei de ani, de când s'a introdus vileagul unguresc, o singură dată măcar nu s'au gândit a face, nu un bine, der o dreptate Românilor, fără de a căror brațe vênjose și viteze Ungaria ar fi pôte și astăzi un pașalic turcesc. O singură dată nu s'a aușit răsunând de pe băncile camerei magnaților un cuvânt bun și drept în favorul poporului nostru și a celor-lalte naționalități nemaghiare.

Nu pôte der surprinde pe nimeni, că în ședința de ieri a amintitei camere s'a ridicat un grof să ceră nici mai mult, nici mai puțin, decât desființarea drepturilor politice pentru cetățenii de naționalitate nemaghiară; să ceră ca în viitor să nu pôta fi ales deputat vr'un „agitator“ (și care naționalist nemaghiar nu e privit ați ca agitator?), seu vr'unul care a fost condamnat pentru delicta politice ș. a.

Nu pôte surprinde, că știindu-se înainte că va vorbi acest grof, Ioan Esterhazy, pentru incompatibilitatea politică și morală a așa dișilor agitatori naționali, a asistat multă lume șovinistă la ședința pe galerii, și magnații au urmărit cu mult interes vorbirea lui. Propunerile nu i-s'au primit, der nu pentru-că nu le-ar fi plăcut tocmăi „oportune“, cum țieeau unii, și nu erau destul de „precise și bine pregătite“, cum țieea ministru-președinte Szell.

Szell a lăudat „nobleța intențiunilor“ și a apretiat mult îngrijirile patriotice ale lui Esterhazy, der s'a rugat, ca magnații să nu le primescă, căci primirea lor ar pretinde

mai întâi schimbarea codicelui penal, care nu pedepsece delicta politice cu perderea drepturilor politice pe toate timpurile.

Dealtmintrelea, dișe Coloman Szell, legile și ordonanțele ministeriale au îngrijit de ajuns, ca să se închidă toate ușile dinaintea naționaliștilor „agitatori“.

Și adevăr a grăit. Numai una a uitat să o spună, că nu este putere omenescă, care să pôta împedea învingerea finală a cauzei celor atât de crud asupriți și prigonii!

Revista politică.

Cu diua de ați, Sâmbătă, parlamentul ungar va lua vacanțe de vară. Ați dieta ține o ședință pentru a lua la cunoscință nunciul camerei magnaților asupra proiectului de lege despre incompatibilitate. — Camera magnaților a ținut eri ședință, având să desbată și voteze mai multe proiecte de legi, între cari și acela privitor la revisuirea legii de incompatibilitate. În ședința acesta avea să se producă groful *Eszterhazy* Ianos cu propunerile sale privitoare la incompatibilitatea politică, conform teoriilor extravagante, ce le-a desfășurat în broșura sa cunoscută despre „incompatibilitatea și programele naționale“. Intre amendamentele magnatului ungar este și acela, de a-se introduce incompatibilitatea politică. „Incompatibilitatea politică“ o înțelege el așa, ca aceea, cari profesază „programe naționale contrare ideii de stat maghiar“, să nu pôta face parte din membrii dietei, adecă să nu fiă admiși ca deputați în dietă. Cere mai departe *Eszterhazy*, să se pronunțe incompatibilitatea și față cu aceea, cari agită în și afară de țară în contra statului, și cari au fost pedepsiți pentru delicta politice.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Preumblări în Bucuresci.

XXVII.

Iubite amice,

Corpurile noastre legiuitoare în sesiunea estraordinară din Iunie curent, s'au ocupat și cu legile școlare votate mai antărț de conservatori și pe cari le-au modificat în sensul legilor liberale dela 1898.

Legile școlare, cari au să fiă în curând promulgate, se referă la învățământul superior, secundar, primar, normal, la administrațiunea centrală a autorității superioare școlare și la legea clerului și seminariile clericale, dintre cari se desființază pe 1 Iulie viitor trei seminarii inferioare dela Roman, Curtea de Argeș și Râmnicul-Vâlcei.

Cu intrarea în viață a acestor legi profesorii secundari sunt ținuti a face cel puțin 12 ore de curs pe săptămână din aceeași materie seu din alta înrudită dela școlile secundare din acelaș oraș.

Prin noua distribuire de ore și repartizare de catedre, mai întâi locurile vor fi ocupate de titulari și numai cele rămase vacante vor fi date suplinitorilor, al căror număr e considerabil în învățământul secundar; pôte să trecă peste trei-patru sute. Astfel e temere, că vor rămâne mulți pe dinafară fără lăfă și fără funcțiune cu începerea vacanțelor.

Cred că contingentul tinerilor pregătiți pentru profesorat dă un prisos și la care sunt a se socoti și studenții actuali în litere, al căror număr numai la facultatea de litere și filosofie trece peste patru sute.

Contingentul disproporționat cu trebuințele școlii a sporit în aceste două-trei decenii din urmă prin venirea fără încetare a tinerilor *maturovisanți* din Ardeal, Bănat, Bucovina, Tera ungurescă, fără a mai vorbi și de Macedonenii și Basarabenii.

Sfatul meu ar fi, că elementul pregătit pentru carierele publice să caute toate mijlocele oneste spre a-i fi cu puțință, ca de ați înainte să rămână în patriă. România nu mai are trebuință de cărturari consumă-

tori, ea are nevoie de brațe producătoare, meșesugari, plugari luminați, industriali, fabricanți și comercianți români.

Timpurile s'au schimbat și odată cu ele a încetat și vremea lui *Ciubar-Vodă*, când țerile române erau un *Eldorado* pentru toți neisprăviții și trași-împinșii din Ardeal și din alte țeri.

În acele vremuri bine-cuvântate ale lui *Ciubar*, seu, cum crede Șincai bătrânul că l'ar fi chemat, *Csupor*, de unde bietul român s'eracul i-a dat numele de *Ciubar*, era de ajuns ca fugarul certat cu justiția, cu cătănia seu cu școla să trecă munții și să-și lege la cōda numelui un *os* = Fugaros, un *off* = Fugaroff, un *escu* = Fugărescu, seu să-și schimbe numele în acela al unui *imperator* seu *literator* *romanus* spre a-și perde urma în fața acelora, cari aveau interes de a da peste el.

Individul aparținător acestei cete devenea *om mare* în trebile dinăuntru ale țerii; astăzi însă cu bune pregătiri și cu un bun nume moștenit dela moși și strămoși, abia o poți scoate la cale în regat.

Condițiunile de admisibilitate în corpul didactic seu în alte funcțiuni publice au devenit foarte grele. Un maturisant dispus de a veni încōce spre a se face *profesore*, trebuie să străbată încă o cale de pregătire de cel puțin 7 ani, și în acesta lungă cale cine să-i dea merinde? când contingentul celor născuți și pregătiți în școlile din țară e destul de numeros, mai numeros chiar decât cere trebuința.

În acesta ordine de idei stipendiștii, maturisanții seu titrații universitari, căci de neisprăviți nici nu mai vorbesc, trebuie să aibă în vedere și scumpetea traiului dela noi; un om cult, care ocupă vre-o funcțiune publică, sub ori-ce numire: inginer seu profesor, medic seu funcționar administrativ, — plătit cu câte două-trei sute de lei pe lună, abia o duce de pe o di pe alta, er aceea, cari sunt și mai puțin plătiți, trag pe dracul de cōdă.

Recunosc, că mai sunt încă vremuri de ale lui *Ciubar*, acestea însă sunt numai pentru *slugătei* și *slujnicăret*, mărginenii și Săcui, cari pe cât sunt de umiliți acasă, așa sunt de

Vedem, că chiar unele foi un-guresci s'au speriat de cutezanța mag-natului maghiar. Spaima lor, fresce, se referă numai la aceea, întru cât Eszterhazy cere, ca delictele politice să fiă pedepsite cu eschiderea din parlament a acelor, ce le săvârșesc. „Să ne gândim numai — dice d. e. „Pesti Napló“ — la cei cu delictele politice săvârșite pe calea presei, cari adevărat nu agită din punct de vedere naționalist“. Așa ceva — continuă foia guvernamentală — interdice hotărât înțelepciunea politică. E mult mai bine, ca cineva să-și va-liditeze convingerile și dorințele sale în parlament, decât în urma înăbu-șirei să săvârșescă muncă de submi-nare și pe calea acesta să nisuească a periclită interesele statului. Nu crede foia maghiară, ca elementele centrifugale contrare statului să a-jungă la majoritate sau la un număr considerabil în parlament, încât „cor-pul legislativ să fiă infectat“, cum se dice în broșura lui Eszterhazy. Interesante sunt și următoarele cuvinte ale lui „Pesti Napló“: „De altfel scriitorul broșurii a trecut cu ve-derea, că punct 8 din § 3 al art. de lege XV: 1899 despre *judicatura Cu-riei* dispune deja, că e nulă alegerea acelora, cari agită cu ocaziunea ale-gerilor în contra unității și integri-tății statului timp de trei luni ina-nte de alegere, sau cari comit vre o agitațiune, cum este aceea despre care amintesc broșura... Prin acesta e luat ascușul lor și e înlăturat pe-riculul desfășurat în broșură, fără de a-se vătămă sistemul codului pe-nal“...

Atât e de ajuns, pentru-ca să pricépă orî și cine la ce se țintesc și dintr'o parte și dintr'alta a tabe-relor maghiare din parlament, ad-versare declarate ale popórelor ne-maghiare.

In Praga s'au ținut zilele tre-cute serbările gimnasticilor cehi din Boemia. Au participat reprezentanți de ai tuturor popórelor slave din imperiul austriac, ér din străinătate veniseră mulți Ruși și Francesi, între cei din urmă chiar președintele con-siliului comunal din Paris. S'a făcut de rëndul acesta în Praga o adevé-rată manifestațiã de *înfrățire ceho-ruso-francesă*. Două banchete strălu-cite s'au aranjat, de Cehi și de Fran-cesi. La banchetul Francesilor a par-ticipat persoane cehice marcante ca *Rie-ger, Herold, etc.* și s'a ținut toaste pentru Franca și Francesi. Primarul Pragei *Srb* fú distins cu medalia de aur a Parisului, tot așa fostul primar *Pod-*

lipny. Inainte de-a părăsi Praga, Francesii au depus cununî pe bustul lui *Palacki*, istoric ceh, și pe statua lui *Carol IV*. Mai mult însă decât tóte a produs sensațiã scrisórea, ce a adresat'o generalul rus *Rittich* către Cehi, scrisóre publicată în foia „*Narodni Listy*“. Generalul rus dice, că *Cehii se pot încrede în puterea Rusiei*; că ei trebuie să facă cunoscința in-finitului imperiu slav, unde vor afla tot ce caută și sperézã, ba mai mult chiar; că de vor cunósce Rusia, vor scii unde este isvorul puterii slave. Le spune în fine Cehilor, să se în-crédã în Dumneșeul Rusiei, care *nu-i va părăsi*.

Generalul rus a făcut cu alte cuvinte un adevérat pronunțiamet politic. Că ce va fi intenționat el prin acesta nu se póte sci, dér e sigur, că Germanii austriaci — cari mereu sunt învinuți din partea Cehilor de pangermanism — vor es-ploata contra Cehilor cuvintele ge-neralului rus și vor întórce ascuși-șul armei, acuzând pe Cehi de pan-rusism.

Interesantã este o convorbire, ce a avut'o redactorul diarului „*Re-vue d'Orient*“ cu ministru-președinte sêrbesc *Dr. Mihail Vuici despre căle-toria pãrechii regale sêrbesci la curtea din Petersburg*. Vuici dice, că plãnuita visitã se va și face tómnã acésta. Ea are de scop în primul rënd, ca Regele Alexandru să încredințeze pe Rusia despre *desêvêșita lui lealitate*. Țarul se va bucura și va primi cu cea mai mare bunăvoințã pe Regele și Regina Serbiei. Mai declarã Vuici: N'avem ce face, decât întâmplarea aduce cu sine, că visita acésta se face după întâlnirea dela Abbazia și după escursiunea statului-major su-prior austro-ungar la Sinaia. Cer-curile din Budapesta și Viena ar greși, decât și-ar face inchipuirea, că am nutri sentimente ostile față de monarhia vecinã. Regele nostru își va face omagiile eale și față de domnitorul monarhiei, ale cãrui intențiuni pacifice și a cãrui firmã voințã de a-se susține *status quo* în Peninsula balcanicã, fiã-cine le re-cunósce. Ce privesce scirea, că între Serbia și Rusia s'ar fi făcut o convențiã militarã, e destul să spun, că peste tot nu vèd necesitatea unei convenții de felul acesta. *Legãturile dintre noi și Rusia sunt mult mai tari, decât o convențiune*.

In Africa sudicã continuã luptele între Englesi și Buri. Scirile, ce so-

sesc de acolo dau dreptate acelora, cari au profetit, că rêsboiul are să dureze încă timp îndelungat. Gene-ralissimul *Botha* a trimis președinte-lui *Krüger* o scrisóre, în care spune, că *causa Burilor stã fôrte bine* Buri — dice *Botha* — de mult ar fi nimicît pe Englesi, decât ei n'ar fi siliți să dea drumul Englesilor, pe cari îi prind și pe cari n'ar puté să-i hrãnescã. Pe urma acestor sciri președintele *Krüger*, care s'a reîntors la Hilver-sum, a ținut o vorbire sensaționalã, în care a aseménat rêsboiul purtat de Roberts și Kitchener, rêsnoiũ barbar și nedemn de civilizațiunea vea-cului, cu rêsboiul de jaf și nimicire de 30 de ani. El adause, că singur Anglia e responsabilã de acest rês-boiũ, care se va sfîrși cu triumful Burilor asupra Englesilor.

Sciri sosite din Haga la Berlin afirmã, din isvor acreditat, că gu-vernele din Oranje și Transvaal au decis să nu incheie pace, decât cu garantarea deplinei independențe a republicelor bure. Buri astéptã mult dela faptul, că la curtea englesã crește numărul acelora, cari doresc pacea, și pacea o doresc și regele Eduard. El cunósce bine opinia publicã a Europei și scie, că rêsboiul, de va ține mult, are să nimicéscã total au-toritatea Angliei. El citește tóte scri-sorile, ce i-se trimit în afacerea rês-boiului și vede crescënd pericolul, ce-i amenințã țera, decât nu va pune capet unor stãri primejdióse, în care Chamberlain și soți au infundat Anglia.

Mult s'au făcut *falimentele co-losale din Germania*, ce s'au întâmplat în timpul din urmă. Mai întâiũ a cădút un institut mare de bani din Dresda și apoi Banca de Lipsca, care a păgubit lumea cu deei de milioane. O adevératã grózã a cuprins publicul din vechiul și bogatul oraș Lipsca. Mulți nenorociți, cari și-au perdut la acésta bancã tótã averea agonisită cu multã trudã, s'au si-nucis de griji și dureri. Un preot serman, de iritat ce a fost asupra perderii economiilor sale, a nebunit. Chiar și comuna orãșenescã a perdut o sumã însemnatã; tot așa și fun-dațiunea „*Gustav Adolf*“.

Astãzi sosesce scirea, că a mai cădút o societate mare pe acții din Kassel, societatea pentru uscarea de tescuinã (trevere.) Acésta a stat în legãturã cu Banca de Lipsca, dela care a luat nu mai puțin, decât 87 milioane. Multe societãți și firme mai micî au fost trase în prãpastiã; crãchul e cumplit și lumea se înspã-

mênță, aflând de șarlatania și înșe-lăciunea, ce se dã acum pe față, vèdându-se cum au manipulat con-ducétorii acelor bãnci.

In timpul din urmă pe contul progresului, ce l'a făcut Germania pe tóte terenele, s'a pécãtuit mult și ómenii ușóri și șarlatani au voit să se facã de-odatã bogãți. S'au rid-icat aședéminte industriale mari și costisitóre peste nópte și au angajat capitale mari orbiș, creșënd, că in-dustria germanã va puté cuceri cu asalt piețele lumii. Tóte își au însă marginea lor, și așa a trebuit să so-sésescã un moment când institutle și bãncele clãdite pe nisip și cu înșelã-ciuni, au trebuit să se prãbușescã, făcënd ca în Germania să isbuenescã o crisã din cele mai îngrozítóre.

Inchiderea corpurilor legiuitoare române.

Alaltã-eri s'a închis sesiunea estra-ordinarã a corpurilor legiuitoare române. Senatul și Camera au primit, după o dis-cusiune mai lungã, convențiunea ce a în-cheiat'o guvernul cu Banca Naționalã; au primit și proiectul de lege, prin care se modificã organizațiunea învățãmântului pu-blic, care a fost combãtut de d-nii A. Mar-ghiloman și M. Vlãdescu; în fine ministru-președinte și ministru de esterne d-l D. Sturdza a depus un proiect de lege, prin care cere a-se prelungi convențiunea comercialã cu Turcia, care e în vigóre, pãnã ce va fi ratificatã noua convențiune înche-iatã între România și sublima Pórtã. Acésta nouã convențiune comercialã s'a încheiat pe cinci ani și rãmâne numai de a fi ra-tificatã.

Dupã ce ast fel s'au votat tóte proie-ctele guvernului, ministru-președinte a dat cetire urmãtorului Mesagiu de închidere a sesiunii estra-ordinare:

„*Domnilor Senatori,*

„Cu vie mulțumire constat, că și în acésta scurtã, dér rodnicã sesiune, prin spr-i-jinul patriotic, pe care l'ați dat guvernului meu, a-ți făcut un nou pas spre complectã îndreptare a situațiunei nóstre financiare.

„Tot-odatã, prin votarea legii instruc-țiunei publice, a-ți permis intrarea ei în vigóre chiar dela începutul anului școlar, și prin convențiunea de estradare înche-iatã cu Austro-Ungaria, a-ți consacrat pres-crispțiunile dreptului giușilor și a-ți con-tribuit ast fel să strîngeți, încă mai mult, relațiunile nóstre de bunã amiciã cu im-periul vecin.

„In fața nevoilor urgente ale statului, v'ați întrunit chiar în timpul când activi-tatea vè este atât de viu reclamatã de munca câmpului; dér, ori-care ar fi fost

obraznicî și blãstemați în țera, vorba Romãnului: *hoși de douë țeri*.

Revenind la emigrațiunea ele-mentului cult, ea vrënd nevrënd va trebui să înceteze și pentru motivul, că numărul celor instruiți din țera fiind fôrte mare, alergarea celor de peste munți la carierile publice, plã-tite din budget, va înceta de sine: *cãci cămașa e mai aprópe, decât sumanul*.

Plecând din acest punct de ve-dere al concurenței pe budget, încă odatã repet, că tinerimea ardeleanã de ađi înainte ar trebui să învețe numai atãta carte, câtã trebuie unui bun meșteșugar, unui bun comer-ciant și unui bun plugar; meșteșugul să învațã la meșter și negoțul în prãvăliã, ér pentru mica economiã ruralã, ar trebui înființate pe regiuni micî cursuri teoretice și practice de câte doi ani.

E adevérat, că în numărul emi-granților, pot să fiã 60%, decât nu mai bine, cari se ocupã cu diferitele ramuri comerciale și numai firmele acestora mai dau un neînsemnat aspect românesc piețelor din țera, de

óre-ce marele și chiar micul comerț intermediar, dintre fabricant și con-sumator, în număr considerabil e în mână elementelor de peste Dunãre și în mână strănepótilor lui *Avrum*, așa că firmele acestora copleșesc firmele române.

Meseriile de arte și chiar ordi-nare, industriile, fabricațiunile, con-fecțiunile, stabilimentele de comi-siune, de bancã, de export și altele sunt în mână elementelor venite din țerile civilizate apusene, pe când ai noștri au rãmas cu crãșmele, bãnã-niile, farmaciile în număr fôrte mare și prea puțin cu comerțul de ma-nufacturã.

Cam asta ar fi în tesã generalã fisonomia piețelor orașelor nóstre din regat: jarul stã amorțit sub ce-nușã și când iese la suprafață, a-prinde casa.

Mult më supérã, când vèd tineri ardeleni, cari au învățat sciin-țele comerciale pe la Viena, Anvers, München etc. și veniți în țera s'au aruncat pe budget în loc să fi intrat

cu un salariu cât de mic pe la câte o casã comercialã sau industrialã.

Nãvãlirea din tóte părțile pe budgetul statului român a devenit o *plagã socialã* pentru România, ér pentru Ardeal o *putere negativã*.

Rẽului însă începe a-i se gãsi leacul. Suprimãrile funcționarilor și reducerea salariilor au să vindece pe mulți de setea funcționarismului. Taxele școlare prevèdute pentru elevii cursului secundar și puse în aplicare dela 1 Septemvrie viitor, de asemenea vor împușina numărul șco-larilor și pãrinții vor fi nevoiți ași da copiii pe la negoțuri și mește-suguri, cari vor fi încurajate și prin diferitele școli speciale profesionale, ce sunt în ajun a se înființa în mai tóte județele din țera.

Cu modul acesta am mare spe-ranțã, că vom recuceri cu celeritate terenul pe care l'am perdut din nepricepere sau pentru dorința de a ne face cu ghiotura *slujbași*.

Sã ne vedem cu bine.
Bucuresci, în Iunie 1901.

Teofil Francu.

Din viața romanã.

Podó'ele, tualeta, mirodeniile și plăcerile unei femei luxóse.

— Fine. —

Vorbind de prãvăliile giuvaergilor de lux, d-l Kalinderu își plimbã cu mã-estriã auditorul, prin câmpul lui *Marta*, în suburbia Toscana, în jurul circului *Maximus*, unde erau aședate aceste bogate magazine și îl face să vadã ca aievea, bo-gãțiile expuse în vitrinele negustorilor.

Descriind apoi sulimanurile cu car-strãbunele nóstre își vãpseau obrazul, la chiar și pieptul, face o meșteșugitã aș-mênare între abususul făcut de femeile ro-mane, ca și de femeile din timpurile nóstre.

In privința parfumeriilor ne spune, că locuitorii Romei respirau un aer îmbalsamat de miróșsele cele mai tari și mai variate. In camerile lor sunt fântãni din cari curg ape miroșítóre, cãdelnițele ard mirodeniile Ori-entului — patria aromatelor — ér femeile merg pãnã acolo cu cochetãria, încãt tur-nãnd felurite esențe pe cununile și florile artificiale cu cari se împodobesc, făceau să se crédã că chiar aceste flori false exalã varietatea acelor îmbãtãtóre mirodenii. A

interesele lăstate în suferință, vă reintorce-ți la căminele domniilor vostre cu simțământul, care isvorește din îndeplinirea mai înaltei datorii.

„Din parte-mi, în numele meu și al țerei vă mulțumesc din inimă.

„Eu declar închisă sesiunea estra-ordinară a Corpurilor legiuitoare“.

Carol.

„Cestiunea secuască“.

În numărul de Dumineca trecută am vorbit despre un „Congres secuiesc“ și despre programul, ce și l-au croit Secuții, care decă s'ar realiza, i-ar pune în picioare și i-ar ferici pe vecie. Am dis și aceea, că s'a pus totul și toate în mișcare pentru reușita aceluia congres.

Drept dovadă pentru asertiunea noastră n'avem decât să ne provocăm la cele ce s'au petrecut Miercuri, în 3 Iulie n., în Târgu-Mureșului, unul din cuiburile ardelenesci ale Secuților.

După spusa foilor unguresci, mare adunare s'a ținut Miercuri în Târgu-Mureșului. Ea a fost convocată de „Societatea secuască“ din acel oraș, cu scop de-a pune în mișcare întreaga unghurime din Ardeal, ca „să adune la un loc puterile reslățite și cu puteri unite să se pună stavilă miseriei, ce și de și răresce tot mai mult rëndurile Secuților și amenință cu pustiire această fortărăță de apărare a maghiarimei din Ardeal“.

Sosit'au la Târgu-Mureșului delegați din toate părțile Ardealului. Din Budapesta au alergat deputații secuți Györfy Gyula și Sándor Jozsef, profesorii Lázár Pal și Jancso Benedek (faimosul Jancsó de pe vremile răposatei „secții a naționalităților“, creată de Banffy) și alții. Toți fură „splendid“ primiți la gara din Mureș-Oșorhei. Abia că s'au întâlnit și vădut — banchetul fu gata. La masa cea mare participat'au „domnii secuți“ cu grămada, fișpan și vice-fișpan, deputați, domni mai mari și mai mititei și curseră toastele puhoi, arătând în ele, „cât de mult pörtă la inimă sörtea poporului“ — secuiesc.

După banchet urmă adunarea ținută la casa orașului. În adunarea această gureșul Györfy, deputat în dieta din Peșta, desfășură necesitatea înființării „societăților secuiesci“, chemarea cărora ar fi să îmbrățișeze cauza secuască pe teren economic. Spre scopul acesta el nu cere ajutorul direct al guvernului în forma în care se face de pildă la Ruteni, ci stărue, ca Secuții să-și ajute mai

intâiu înși-și, că apoi vor vedé ei cum au să impună guvernului și cum moralmente îl vor sili pe acesta să-și facă datoria față de Secui. Guvernul, disese, li-a pus Secuților în vedere ajutorul și sprijinul său; el a pășit și pe terenul faptei, fiind-că bine știe, că prin această va promova și va face servicii culturale și economice țării etc. Vorbirea fu primită cu aplause, dér l'a pus păcatele pe deputul Bedöházy János să reflecteze la ea, dicând, că în afacerea emigrărilor de Secui i-ar fi plăcut să se înființeze o societate separată. Asta ar fi mai trecut; a scăpat însă vorba, că pré se pôte, ca „cestiunea secuască să vină în conflict cu cestiunea maghiarimei, fiind-că Sașii și Românii (Nu uitați, că șovinistii pun pe Românii și pe Sași sub o căciulă cu Maghiaro-Secuții. — Red) ar puté eventual să se simtă atacați“. Constatarea acestui adevăr l'a scos din țipini pe archișovinistul Sándor Jozsef dela „Eke“ (reuniunea carpatină ardelenă), care într'un discurs „fulminant“ și „patriotic“ l'a combătut pe Bedöházy. El nu întârziă să spună, că „ridicarea în privința morală și fizică a neamului secuiesc, este o problemă a națiunii maghiare“ și nimeni n'are dreptul de-a crâcni contra această, fiind-că „activitatea reuniunii secuiesci n'are tendințe agresive în potriua nici unei naționalități, ea vré numai să-și întărească propria rassă“. După-ce au mai vorbit și alții, s'a primit „cu însuflețire“ propunerea lui Györfy privitoare la înființarea reuniunii.

Drept capac, Jancso Benedek a ținut o conferință, un fel de înșiră-te mărgărite, despre sörtea Secuților emigrați în România și despre modul prin care s'ar puté ușura starea pribegiiților, păstrându-i și în străinătate pentru maghiarime.

Cu această s'a sfârșit adunarea.

*

S'au pus dér Secuții pe lucru. Să-i vedem, ce ispravă vor face. Foile unguresci dând rapörte despre adunarea din Târgu-Mureșului le însoțesc cu comentarii suchiate. Ca să șperie pe cei de sus dela stăpânire ca și pe cei de jos de prin comitate și cercuri, tipă și se tânguesc, că pier Secuții, pier și se prăpădesc, pe când „Valachii și Sașii se înalță, se ridică“. Pentru cei naivi și nesciutori sunt bune și espectorările de felul acesta. Dér ele n'ajută nimic. Föia, care spune acestea dice, că tot ce s'a făcut până

acum pentru Secui, a fost „numai foc de paie“.

Foc de paie are să fiă și ceea ce vor să mai facă, pe câtă vreme punerea în picioare a „nației secuiesci“ se intenționează a-se săvârși în paguba și ruina altora.

Votul universal în Belgia.

Statul belgian se află dela un timp încöce frământat de diferite probleme organice de cea mai mare importanță.

După cestiunea Congo, care fusese una din cele mai curioase combinațiuni diplomatice, veni cestiunea militară cu ramificațiunile și cu complicațiunile ei cele mai variate, și după această cestiune sufragiul universal este acela, care provöcă astăzi în cameră desbaterile cele mai pasionate și amenință liniștea țării.

Socialiștii și prozresisții au smuls deja acum trei ani clericaliilor representațiunea proporțională, grație căreia s'au putut introduce în cameră elemente destul de democratice, cari au ridicat din nou astăzi cestiunea sufragiului universal.

Ceea-ce se cere astăzi camerei, nu este însă votarea imediată a sufragiului universal, ci o consultare a poporului belgian, care să-și dea și el părerea în această privință.

Socialiștii luptă din răpüteri și reprezentantul lor cel mai autorizat, d-l Wandewalde, a declarat, că va întrebunța toate armele pe care le-a întrebunțat, pentru dobândirea representațiunii proporționale, obstructionism parlamentar, agitațiuni de stradă, pentru dobândirea sufragiului universal.

Luptele acestea între clericali și socialiști au aștit spiritele ast-fel, că astăzi Belgia trece prin crise de acelea, cari pot provoca schimbarea organică a unui stat.

SCRIRILE DILEI.

— 23 Iunie v.

La mormântul lui Mihaiu-Vitézu.

Marți după amiază s'a întrunit în Bucuresci comitetul Ligei culturale, pentru a desbata cestiunea peregrinațiunii, ce se va face în ziua de 23 Septemvrie la mănăstirea Dealului. La această ședință au luat parte și d-nii Gr. Tocilescu și V. A. Urechia. E vorba ca pe mormântul lui Mihaiu-Vitézu să se ridice un monument, în care scop s'a ales un comitet de acțiune compus din omeni marcanți. Coröna de bronz, ce va fi depusă pe mormânt, e deja gata lucrată de artistul Cadorini. Ea este apröpe la fel cu cea depusă de delegații români la colunna lui Traian. Coröna are diferite inscripțiuni privitoare la luptele strălucite ale marelui domn de odinöra.

Se caută un deputat. În țera unghurescă multe sunt cu puțință, — de ce n'ar fi și asta? „Pester Lloyd“ a publicat într'unul din numerii mai pröspeți un anunț ciudat. „Căutam un om serios, de poziția distinsă, care ar primi candidatura de deputat și care ar rămâné sincer amic al poporului. Discrețiunea pe cuvânt de onöre. Rugăm răspuns la administrația pe adresa: Candidatura“. — Eță așa-dér cum în vöcul „alegerilor curate“ se face geșeft cu „încrederea poporului“. Cu modul acesta de-a ajunge la deputăția, nu trebuie ca cine-va să se adreseze nici cerourilor, nici comitetelor esecutive, nici guvernului, ci să dea un anunț simplu în „Pester Lloyd“ — căci tot așa pôte cine-va să se imbie pe calea această ca candidat, cum se caută în cazul de față un candidat. Trebuie numai ca cine-va să fiă om „distins“ și „amic al poporului“.

P. C. Sa archimandritul Aug. Hamsea, directorul Seminarului din Arad, a cerut trecerea sa la pensiă din postul de director-profesor. În ședința de Joi a senatului școlar al consistoriului s'a primit demisiunea d-lui Agustin Hamsea, și postul cel ocupase d-sa, i-s'a încredințat în chip provisor lui R. Ciorogariu. Consistoriul plenar a avisat pe fostul director să-și prezente titlurile de pensiune.

Dela „Fundațiunea Goșdu.“ Comitetul „Fundațiunea Goșdu“ escrie concurs în scopul conferirii de stipendii pe anul școlar 1901—1902 pentru școlile medii, facultăți, universități și școle de cadeți militare la armata comună și honveđi. Concurrenții au să documenteze: că sunt fii de cetățeni unghari și aparțin bisericii ortodoxe române; că studiază cu succes bun la vr'un institut public din patriă; că nici averea proprie, nici a părinților nu ajunge spre susținerea concurentului; concurentul să indice specialitatea la care și looul unde voește să studieze. Cei-ce voește să studieze în străinătate, au să arate necesitatea de a face studii în străinătate, pentru-oa în cazul votării stipendiului să se pötă esopera îndată concesiuinea ministerială presorisă. Stipendiile votate concurenților dela școlile militare de cadeți, numai atunci se vor estrada comandai școlilor militare, decât concurentul va documenta, că este primit de elev regulat la respectiva șoolă de cadeți. Petițiunile instruate cu documentele necesare sunt a-se adresa la representața „Fundațiunei lui Goșdu“, Budapesta, VII., Holló utca 8. sz. până la 5 August st. n. a. c., căci cele intrate după terminul presoris, nu se vor lua în considerare. Fie-care concurent are să indice în petițiunea looul și posta ultimă unde este a i-se trimite resoluțiunea representaței.

Bricul „Mircea“. Mai multe diare au publicat sciri alarmante asupra bricului „Mircea“, care se pretindea, că ar fi fost

cestui abus însă i-se pune capët de Cesar și Liciniu Crasu, care printr'un decret dat la 565, opresce vëndarea aromelor artificiale, ceea-ce arată starea moravurilor de atunci și bogăția, ce se perdea pe asemeni lucruri în aceea epöcă de decadență.

La Romani, ca și la toate popörele vechi, aromele formau o parte integrantă a riturilor religiose. D-l Kalinderu descrie decorățiunea altarelor cu flori naturale indigene și cum domnia împăraților se puté dice că era domnia parfumurilor — monarhii dând chiar tonul societății elegante din Roma — ilustréză luxul nemésurat a lui Neron, care se îmbăia în ape mirositoare; a lui Oton, care își ținea fața, în timpul nopții, în miez de pâne, ér la rășoi era urmat de caré cu oglindă și cosmeticiuri, adevărate bagaje de general! Mai curios este Eliogabul, întemeietorul unui senat de femei în palatul său, unde aveau să discute despre modă cu toate accesoriile ei.

Cutiile pentru conservarea giuvaerurilor erau de o rară frumusețe, cu picturi alegorice, ér pe capac purtau inscripții cu urări de fericie la adresa soșilor. Enumeră obiectele de toaletă: ca diferite vase, sticle

de parfumuri, lighene, aședate într'o cameră specială, unde femeile își făceau toaleta prin aplicarea de măscă de pâne muiate în lapte, séu de făină de săcară cu miere, lapte de măgăriță, din care făceau chiar băi calde, cu felurite pomade și esențe, cam vre-o 25 la număr, cum spune Criton, mepicul împăratesei Plotina. Deși unele erau vătămătoare sănătății erau totuși întrebunțate, cu toate atacurile satiricilor diley, cari biciuiau aceste meștesuguri. Această cameră specială de toaletă, numită *cubiculum*, este zgrăvită de d-l Kalinderu în culori vii și întrinsa romana bogată și elegantă să gătia, asistată de număröse sclave, fiă-care cu serviciul ei special.

După terminarea toaletei, romanele eșiau la plimbare în lectice, arare-ori în trăsuri trase de catări și cai, ér locul de petrecere era la *Porta Capena*, forul femeilor elegante, unde avea loc marele concurs de mode nouă, unde strălucesc tot ce alcătuiesc o societate bogată și ușuratică.

Lectica este o sofa elegantă cu perdele în care dömma sta întinsă pe o pernă möle, cu o atitudine asemenea Didonei când ascultă povestirile piosului Enea; lectica era purtată de 8 sclavi (octofori), ér

numărösele sclave, cari o încunjurau, purtau evantaliul de pene al elegantei, umbreluța multicoloră etc.

Această plimbare se făcea cu öre-care solemnitate, înaintea lecticei mergënd doi sclavi africani cu pieptul acoperit de plăci de argint și stöfe fine. În acest timp dömma, fiă pentru a-și perde timpul, fiă pentru a-și răcori mâinile, se jucă cu o ghiulea de cristal. Usul lecticelor era și în provincii, așa că lecticarii îi vedem constituiți în corporațiuni la Sarmisegetuza.

Dömmele romane mai obiönuiau a purta după gât câte un șarpe îmblândit, cum vedem și la cocönele de ađi *boa*, însă de blană.

Petrecerile erau teatrul, jocurile publice și cursele de cai. Formula *panem et circenses* (pâne și jocuri de ciro) representa tot idealul proletariatului, așa că sub Republică, candidații la o magistratură dădeau pe cheltuiala lor serbări și jocuri, cari au urmat și sub imperiu. Asemenea toți împărații au dat jocuri publice.

Apoi, într'un epilog admirabil, academicianul arată, că „pierderea libertății, demoralizarea ce produce în mod fatal sclăvia, în toate societățile cari se întemeiază

pe această economă, amestecul de rasse inferiore, aduse societatea romană la gradul acela de înjosire în care numai plăcerea momentană, căutarea deșartă a satisfacerei pasiunilor materiale, mai ocupă mințile.

Va dice, însă, cineva: ce interes au, atât această comunicare făcută în sinul academiei, cât și publicațiunile anterioare?

„Așa e, dice d-l Kalinderu; dér când o națiune a întipărit caracterul ei unei întregi peröde a evoluțiunii omenești, a umplut Europa, Nordul Africeii și Asia-mică cu monumentele muncii sale, când a lăsat atâtea națiuni fiece puternice și gloriose, cari i-au adus faima și o mare parte a civilizației în continentul nouă, atunci — cum dice ilustrul Marquardt förte frumos — nu ne inspiră interes numai faptele și liniile mari ale istoriei sale private, ci dorim să cunoșcem totă viața sa. Afară de sentimentele de afecțiune și de pasiune, ce ne inspiră tot ce este roman, ne mai atrage și privirea spiritului omeneșc, care se observă în lucrurile mici, ca și în cele mari, și care face, că nimic nu pôte străbate timpul fără a fi supus schimbării.“

prins de furtunile din ultimele zile și că s'ar fi înecat în mare, Soirea disparițiunii bricului „Mircea“ e neesactă. Acum vre-o zece zile bricul „Mircea“ a plecat în largul mării a face eseroiții, și fiind apucat de furtună și neputând lupta contra valurilor, a fost silit să se adăpostescă în golful de Kariaka, lângă Varna, așteptând liniștirea mării. Panica produsă în primul moment a fost îndreptățită de faptul, că tot la Kariaka, unde se află nise stânci, s'a sfărâmat și confundat odinioară vaporul „Meteor“. Pentru liniștirea publicului și a familiilor, s'a trimis încrușiștorul „Elisabeta“ în căutarea bricului „Mircea“, care a și fost găsit în perfectă stare la Kariaka unde aștepta liniștirea mării. De altfel marea liniștindu-se, bricul „Mircea“ a pornit și asăra trebuia să fi și sosit la Constanța.

Studentii români eminenți la un gimnasiu străin. Din *Dicio-St. Martin* ni se scrie: Folia săptămânală „Kis-Kükülö“, ce apare în Dicio-St.-Martin, centrul comitatului Törnava-mică, publică următoarele: „La gimnasiul superior de stat din Elisabetopole (Ibafaléu) în anul școlastic 1900—1901 espirat au fost înscriși 264 elevi. În decursul anului au murit 2, au desertat 12, au făcut esamen 250. Dintr'aceștia: eminenți din *tote studiile ordinare* (au fost, și anume: în clasa I. 5, în cl. II 2 (dintr'aceștia unul român: *Michail Popoviciu*), în cl. III 4 (dintr'aceștia unul român: *Romul Moldovan*) în cl. IV. 2, în cl. V. 3, în a VI. 2, în cl. VII nici unul, în cl. VIII 2, între cari *Marțian Caluțiu*, care și la esamenul de maturitate a fost declarat *matur cu eminență*. Acest gimnasiu de stat, după cum șcim, e nou înființat și numai în decursul anului șc. 1900—901 a fot completat cu a VIII clasă. În est-au s'a făcut la acest gimnasiu primul esamen de maturitate, declarându-se de maturi și 3 *studenți români*, și anume numitul *Marțian Caluțiu*, *Pavel Suciu* și *Harie Holom*. Acest gimnasiu, după cel din Sibiu și Gherla, e al treilea gimnasiu de stat complet în Ardeal, unde populațiunea avisată la el în majoritate e de naționalitate română, și cu toate acestea, guvernului ungureso care ar fi dator să eșecute legea despre egala îndreptățire a naționalităților, nu-i trece pri minte de a dispune: ca limba și literatura română să se propună măcar ca *studiu facultativ*, bună-ora ca la cel din Sibiu.

„Răsboiul contra răsboiului“. Misiunea sindicatelor lucrătorilor din Paris a organizat o întrunire la Bursa Munciei. Poliția luând drapelele roșii dela ferestrii și pancarta pe care se afla inscripția: „*Răsboiul contra răsboiului*“, s'a produs o înocăerare. Geamurile și băncile au fost sparte și aruncate asupra agenților de poliție. Adunarea a adoptat o ordine de zi de protestare contra poliției, exprimând voința de a lupta contra răsboiului și *angajându-se a răspunde declarațiilor prin grevă generală și prin arme*.

La oficiile de post și telegraf cu ziua de 1 Iulie s'a introdus o nouă regulă, anume: după noul ordin ministerial, în Dumineci și sâmbători (la sâmbătorile mari se țin două zile) orele de birou sunt dela 9—12 înainte de amiază; excepțiune fac oficiile, unde nu se află telegraf și telefon, la aceste vor fi numai două ore de serviciu, dimineața. Orele de oficiu la telegraf și telefon (în sâmbători și Dumineci) sunt dela 9—12 a. m. și dela 2—3 d. a. Dumineca și în sâmbători înainte de amiază vor fi împărțite epistolele și pachetele, și după amiază vor fi împărțite jurnalele. La oficiile postale, unde jurnalele nu se împart de către factorii postali, birourile vor sta deschise jumătate de oră după sosirea poștei, ca publicul să-și poată lua diarele.

Bălcuș jidovesc. Anul acesta ca și în alte dăți, s'a deschis, dice „Apăr. Naț.“, târgul anual „Drăgaica“. Timpul de când a fost înființat acest târg, are o dată necunoscută. În alte timpuri, — și de frumoză amintire, — veneau negustorii din cele mai depărtate țări cu produsele lor spre desfacere în acest târg, precum Lipsca Constantinopol etc. Astăzi nu vești decât numai și numai figurile respingătoare ale nēmului lui Israil. Dela un capăt la altul

al târgului, pe o parte și pe alta nu vești decât Jidanii și ér Jidanii cu puține excepții de căți-va Români, Turci și Bulgari. Să te ferescă Dumneșeu să încapă pe mâna acestor paseri pradă, că pe lângă căți-golesc punga, apoi te pomenesci cu cine scie ce mardalcuri de marfă putredă și infectă. Să poftesci să protestezi de hoțiile lor, că numai decât te pomenesci cu o leaotă de urduroși, închiontiti și huiduiti și vociferând ca la Havra jidovescă. O! ce fericire va fi pentru negustorul cinstit, când se va realisa propunerea congresului camerilor de comerț pentru desființarea bălcușurilor, aceste bazare de desfacere a tuturor putregaiurilor jidovesci; căci la drept vorbind, cine profită de aceste bălcușuri, decât jidanii, dela cel din urmă pungaș de buzunare și până la *nighistoriul de murușțuri*. În fie-care an se repetă această hoție deghisată, care se numește Drăgaica, ceimăi mulțumiți sunt aceia, cari au putut înșela pe „goim“ dându-le în schimbul banilor strinși cu mare sudore cele mai infecte mărfuri.

Din Homorod ni-se împărtășesc un lucru, care nu pôte fi spre lauda tineretului nostru din acea comună. Luna trecută s'a ținut esamea cu școlarii sub presidiul d-lui vicar I. Macaveiș. Esamenul numai bucuria a putut cauza poporului, fiindcă din răspunsurile date de școlarii s'a vădit sporul frumos în studii, ce l-au făcut elevii instruiți de învățatorul I. Ciotleșiu. După esamen s'a dat o producțiune teatrală de tineretul român din comună, care a avut venit curat de 26 corone, destinat pentru cassa reuniunii femeilor. Tiberimea a făcut însă așa de bine, că neascultând de sfaturile părintesii ale preotului, după ce a plătit musicanții cu 4 corone și a acoperit spesele cu reprezentațiunea teatrală, a lăpădat restul banilor pe beaură, — lucru ce nu s'a mai făcut până acum la nici o petrecere. „Să întrepuie preotul și învățatorul pentru tinerime — dice cel ce ni-se plânge — numai ca să înainteze în cultură, dér ei nu vréu să cunoască, ce e bun pentru ei“. — Destul de trist și regretabil.

Grindina în România. Paguba cauzată recoltei de grindina cădută zilele trecute, se ridică pentru societățile de asigurare „Dacia-România“, „Națională“ și „Generală“ la aproape un milion. O mare parte din aceste daune au fost deja lichidate, ér altele sunt pe cale de a-se lichida. Ce lucru bun și înțelept, că agricultorii mari și mici se asigură contra pagubelor cauzate de grindină.

Falsificatorul de timbre. În București s'a descoperit de câte-va zile un falsificator de ocole timbrate, cu numele George Zaharia. Acesta a fost dascăl la biserica armenescă, el însuși fiind armean. Lăsându-se de dascălia, a luat cu chirie debitul (vândarea) de timbre la palatul justiției. Acolo i-a venit ideea să falsifice ocolele timbrate. După cât-va timp a părăsit debitul și nu s'a mai ocupat, decât cu falsurile. Etă cum proceia: Cumpăra ocole timbrate de câte un leu, radea cifra 1 și o înlocuia cu 10 și 100. Ér cuvântul *leu* îl modifica în *lei*. Ocolele de 2 lei le falsifica, adăugând lângă cifra 2 un 5, făcând astfel ocolă să valoreze 25 lei. Pentru modificarea cifrelor se servea de nise stampile speciale. Zaharia a fost descoperit de un prietin tocmai în momentul când aplica stampila ocolilor răzuit. Acel prietin a denunțat cazul. Zaharia a declarat, că își desfăcea tot debitul dela palatul justiției. Debitul e închiriat de d-l Mihalcea, care avea vândător pe evreul Sigmund Beiler. Cu acest vândător Zaharia împărțea câștigul său. Beiler a fost arestat și interogat. La început a tăgăduit, dér fiind confruntat cu Zaharia, a mărturisit adevărul. El a fost depus împreună cu falsificatorul. Iși pôte închidui ori-cine căți bani au încasat în dauna statului cei doi indiviși. S'a constatat, că Zaharia mai mai fusese dat judecării pentru falsuri, dér a scăpat nepedepsit.

Carte pentru tuberculoși. Se recomandă cererea broșurei „*Amicul bolnavilor tuberculoși* (ofticoși)“, care se împarte gra-

tuit de d-l I. Gh. Popescu. Craiova (România) Cererile se fac prin o carte postală de 10 bani.

Concert. Musica orașenescă va cânta mâine, Duminecă, la hotel „Pomul verde“ o'un program bogat. Intre piese sunt „Unserer Frauen“ vals de Fahrback; „*Florile câmpului*“ fantasia de Dinicu; „Was kommt jetzt“, potpuriu de Kral și „*Tiroler Landes-schützen*“, marș de Kellner. Inceputul la 8 séra. Intrarea 60 bani.

Musică la promenadă. În săptămâna viitoare musica orașenescă va cânta pe promenadă: Lună la 5½ ore d. a. musica va cânta în „parcul „Rudolf“; Marți și Miercuri la 6 ore d. a. pe promenada de jos; Vineri la 5½ ore d. a. pe promenada de sus (sub Tâmpa) și Sâmbătă la 6 ore d. a. pe promenada de jos.

Rectificare. În numărul 23 de Duminecă, în raportul adunării generale a „Reuniunii inv. rom. gr. cat. din jurul Gherlei“ s'au strecurat 2 greșeli, pe cari le rectificăm în sensul, că d-l Vasiliu Suciu prof. prep. a fost reales controlor și bibliotecar, ér d-l Dionisiu Vaida prof. prep. ca secretar în comitetul central al sus amintitei reuniuni învățătoresci.

Primejdia nazarenismului.

Arad, 3 Iulie n. 1901.

Nazarinenii din părțile Aradului se sporesc ca ciupercile după ploie. Vor fi multe piciorile, cari pe unii omeni îi îndemna să-și părăsescă legea străbună și să trecă la nazarenism, dér e îngrijitor, că mai ales țărani noștri cad jertfa credulițăii lor și se lasă prinși în lațurile misiunilor „pocăitii“, cari cu bani străini, ba și cu cei ce îi adună de pe „credincioșii“, fac buce treșore.

Aici, în Arad, nazarinii au chiar și diar tipărit în limba română. „Redactor“ al foiei nazarinene „Adevărul“, e un tresărit cu numele Șimonca, care în prosă și poezie agită tot la două săptămâni odată, pentru a spori numărul nazaricușilor. „Folia“ apare în tipografia lui Réthy.

Dumineca trecută s'a petrecut aici un spectacul rar și neobișnuit: ceremonia botezării mai multor noi credincioși baptiști (nazarinii), de către episcopul baptist.

La orele 5 d. a. o mulțime mare de curioși s'au strins la țermul Murășului, și anume la scaldătorea liberă ridicată de orașul Arad pe sēma muncitorimei. Deodată sosese episcopul „nazaricușilor“, *Kornya Mihaly* dela Oradea, îmbrăcat în reverendă, însă fără brău. Episcopul e un măestru bun de gură. De pe podiul așezat lângă Murăș rostese o predică *ungurescă*, dér învățată pe de-a rostul, căci se cam împiedeca d-l „episcop“.

Credincioșii, cari veniseră să se boteze, cu capetele descoperite, descuși și numai în cămăși albe, au ascultat predică *ungurescă*, se înțelege fără de-a pricepe o bōbă din ea. Bărbați erau 7, ér lângă ei 10 femei, cele măritate cu cărpă în cap, ér fetele despletite.

După ce „episcopul“ și-a sfirșit predică, în care făcuse o reclamă de tarabă sectei nazarinene, creștinii au cântat nise psalmi, pe un glas de să își tai haina și să fugi, d-l „episcop“ s'a scoborit în Murăș până ce apa i-a ajuns la mijlocul trupului. Credincioșii au intrat și ei în apă și apoi episcopul a luat pe fiă-care de cap și l'a confundat până peste umeri în apă. După care aot sunt priviți ca părtași ai sectei. Publicul, care a luat parte la botez, privea cu mirare la această ceremonie și mulți rideau când vedeau, cum ies la mal noii baptiști de pe cari curgea apa.

O clipită mi-se pără și mie ciudată această ceremonie baptistă, însă în clipita următoare, mai mult decât pe ori-care dintre prezenți, m'a amărit, căci din cei 17 nou botezați 14 erau *Români*, în mare parte din învecinată comună *Micălaca*, alții din suburbiile Aradului; 2—3 de vor fi fost de airea.

Ce i-a îndemnat pe acești neoroșii să se lapede de biserica lor ortodoxă? M'am

slobozit cu unul la vorbă și între altele mi-a dis: „Cum se mai țin eu la biserica din Micălaca, când părintelui Justin (dascal) numai numele de popă nu i-se pôte da. Jōcă cărți și ne suduie chiar și în biserică. Ér la alegerea preotului al 2-lea, I. Morariu, s'a împărțit rachi, bere, vin, așa că tot satul era beat. Pe astfel de omeni nu-i putem privi ca slujitorii adevărați ai altarului. D ta, vād, că ești Român, ești în Arad?“

— În Arad, îi răspunsei eu.

— „Vești, domnule, țeratul cea e tot din Arad, el încă-ți va puté spune, de ce s'a lăpădat de biserica din Arad. Întrébă-l?“

Nu l'am mai întrebat, căci șcim causele, care îndepărtază poporul dela biserica sa. Șcim, că chiar în ziua de Pașci, corul plugarilor din Arad a fost alungat din biserica lor, chiar de omeni episcopului; șcim, că dela Pașci înocce corul țeranilor în fiă-care Duminecă cântă la biserica greco-catolică și cu familia cu tot nu mai dau pe la biserica, de unde au fost alungați; șcim, că poporul se plânge, că preotul Traian Vășan din Arad stă să mēsure mortul cu metrul; șcim, că poporeni, în o conferință, au cerut comitetului parochial din Arad să oblige pe preoți să predice și să țină adunări și conferințe, ca nimeni să nu mai trecă la nazaricușii, dér șcim și aceea, că preoții din Arad și Micălaca nu s'au conformat și nici a-și nu predică regulat, ér episcopul Goldiș, deși la alegere se trimbița, că va pune mare pond pe predica bisericescă, nici chiar parochului catedralei nu-i poruncese să predice în fiă-care sâmbătoare.

Poporul fiă treaz, și cu toate neajunsurile noastre se nu se iee după tresăriții, cari s'au „botezat“ Duminecă în Murăș și se nu confundă biserica cu slăbiciunile unor slujitorii ai ei, ér căpeteniile bisericesci din Arad înceteze cu hărțuielele și pună-se pe lucru, pentru a zădărnici acțiunea „episcopului“ Kornya Mihaly.

El.

Revolta dela Novibazar.

„*Politische Correspondenz*“ primesce din Constantinopol următoarele amēnunte autentice asupra evenimentelor petrecute acum câte-va zile la Novibazar:

Valiul din Kossova, Reșad-bey, voise să sporescă dările la Novibazar, și anume să urce decimea la 12½%, darea imobiliară dela 4 la 6% și afară de acesta să introducă în oraș și o taxă de consumațiune. Caimacamul Kemal-bey, vădend opunerea populațiunii la sporirile de taxe, n'a cutezat să le aplice și din această cauză valiul l'a rechemat la Uskub.

La început era să fiă trimis la Novibazar, pentru introducerea nouelor biruri, caimacamul din Vranes, colonelul Said bey, acesta refuzând misiunea ce i-se oferise, a fost trimis caimacamul din Bielopolie, colonelul Nadzid-bey.

Acesta a sosit în Novibazar la 11 Iunie. El s'a dus drept la palat, de unde a trimis să fiă aduși înaintea sa conducătorii celor nemulțumiți; aceștia au refuzat să se prezente înaintea caimacamului. La o nouă invitare a acestuia, numai un singur fruntaș, Hafiz Ramo, s'a dus la palat.

Nadzid-bey i-a cerut lui Hafiz Ramo o declarați în scris, că poporul va plăti noue biruri, dér Hafiz Ramo i-a răspuns, că poporul va lua palatul cu asalt în cas când caimacamul nu va părăsi până a doua zi orașul.

Îndată după această prăvăliie se închiseră și numeros popor înarmat umpli stradele. Spăriat, Nadzid-bey părăsi orașul în huiduielele mulțimei.

Imediat după acesta, șefii nemulțumiților r încuiară conacul (palatul) și se duseră la oficiul telegrafic, de unde trimiseră Sultanului o telegramă în care spuneau, că populațiunea din Novibazar, care atribue introducerea nouelor sporuri de contribuțiuni numai samovolniciei valiului, nu se plânge de loc în contra vechilor biruri.

În timpul acesta Nadzid-bey sosi la Sjenia, de unde ceru să i-se pună la dispoziți trupe. Valiul i-a refuzat cererea și a trimis la Novibazar, ca comisar special pe Ali-bey, directorul arhivei din Uskub.

Ali-bey a fost primit de populațiunea înarmată, care l'a silit să se ducă la oficiul telegrafic spre a comunica direct la

Constantinopol dorințele poporului. Cumi-sarul însă a telegrafat la Uskub de unde s'a răspuns, că poporul se mai aștepte până a doua zi.

În ziua următoare a sosit în adevăr scirea, că dările vechi vor fi menținute și nu se vor pune nouă dări. Ali-bey a fost însărcinat provisor cu conducerea afacerilor, și astfel ordinea a fost restabilită.

Esamene.

Brașov, 21 Iunie v.

Esamenul la școala primară centrală rom. gr. or. din Brașov s'au ținut în zilele dela 16—19 Iunie v. a. c. în sala festivă a gimn. rom. gr. or. Ele au fost presedite de d-l Dr. V. Saftu, paroch la biserica Sf. Nicolae din loc.

Acest an școlastic a fost un an bun și mănos. Secerișul a fost bogat. Din răspunsurile, ce le-au dat atât elevii, cât și elevele, s'a vădit, că puterile didactice angajate la aceste școle sunt conșcii de chemarea lor sfântă și că își implinesc datorința cu scumpătate. Îți era mai mare dragul să ascuți cum răspundeau atât băieții, cât și fetițele.

Cu deosebită plăcere am ascultat răspunsurile frumoase, ce le-au dat elevele din clasa II b. A trebuit să-ți atragă deosebit atențiunea răspunsurile exacte și sigure ale acestor copile, mai ales fiind, că acest an a fost pentru ele un an de nefericire, căci li-s'a schimbat învățătorul în trei rânduri, ba un timp au fost chiar fără învățător, până ce în Aprilie au căpătat o învățătoare, care nu le-a mai părăsit.

S'a examinat aproape din toate studiile, și la finea fiă-cărui examen au avut loc unele declamațiuni, dintre care amintesc ca mai frumoase executate, și ca acelea, cari au făcut mai mare impresie asupra publicului: poesia „Mama mea” declamată de o fetiță din clasa III cu atâta dibăciă și pătrundere, încât a mișcat până la lacrimi; frumos au executat trei copii din clasa II a și dialogul „Despre superstițiuni”.

Förte frumos a fost și examenul din cântări ținut cu clasa IV a și b de băieți și cu cl. IV și V de fetițe. Acest examen a dat dovadă vie, că și pe terenul muzical se poate face în școlile noastre populare mai mult, decât se făcea până acum și se poate face și azi în multe din ele.

La finea examenului d-l Dr. Saftu a rostit cântărea fiă-care clasă câte-va cuvinte, laudând pe școlarii și școlărițele, cari în decursul anului au cercetat școala regulat și și-au făcut datorința urmând întotdeauna sfaturilor învățătorului.

Cu drag am asistat și la examenul școlii Froebeliane, ținut Duminecă, 17 l. c. după eșirea din biserică, tot în sala festivă a gimn. rom. din loc. Îți sălta inima de bucurie, vădând în ce ordine și cu ce dragă-lăsie își făceau jocurile, își diceau rugăciunile și își cântau cântările lor aproape 150 de băieți și fetițe sub conducerea d-șorei M. Bogdan.

Tot sub conducerea d-șorei Bogdan s'a ținut Marți, în 19 Iunie v. și examenul cu elevele din Internatul Reun. Fem. Rom.

Dee Dumneșeu, ca tot despre esamene bine succese să auzim și să avem tot învățător și învățătoare conșcii de chemarea lor, cari se scie lucra cu zel și abnegațiune și cari se se scie jertfi pentru binele și prosperarea națiunii lor!

R.

Tractul Dergei, 1 Iulie 1901.

Onorată Redacțiune! În comuna Sântă-Mihail deșert aparținător tract. prot. al „Dergei” esamenul cu elevii școlii s'a ținut sub presiul On. D. Ilie Șerban notar tract. și preot în Fizeș, care prin o cuvântare frumoasă a deschis examenul în prezența a 70 elevi de școală a preotului Ioan Andreiu a primarului com. d-l Vasile Tămășan, a unui frumos număr de poporen și a altor străini.

Notez, că în decursul examenului după esaminarea din câte 2 obiecte au urmat totdeauna câte o cântare. Sala școlii era împodobită cu cununi și frunză verde. Pe masă se aflau protocoalele școlastice în or-

dine, caete de desemn, caetele de scris și scrisorile de probă ale elevilor, aceste din urmă erau în număr de vre-o 150. La finea esamenului a făcut o deosebită plăcere poporului și tuturor celor prezenți dialogul: „Despre procese”, după care a urmat declamarea mai multor poezii de către elevi d. e. „Movila lui Burcel”, „Cătră sătenii români”, „Învierie” etc. În urmă prin cuvinte alese și exemple din viața practică a arătat d-l delegat protop. însemnătatea școlii pentru popor îndemnându-l ca și pentru viitor să îmbrățișeze școala cu căldură. În urmă mulțămesc învățătorului Vas. Dumitraș, pentru diligența arătată, și examenul s'a finit.

*

În comuna noastră, ca în toți anii așa și acum cu finea anului școlar s'a arătat un maial al elevilor de școală, cu scopul că prin acesta să i-se dea ocaziune și poporului a vedea în câțva fructele școlii și al însufleți pentru școală și interesele ei.

Acest maial în a. c. s'a ținut în 23 Maiu st. n. ziua „Înălțării Domnului”. Preotul în Dumineca înainte de ținerea maialului a invitat întreg poporul prin o vorbire ținută în s. biserică, la maialul împreunat cu o producțiune teatrală. Sosind ziua așteptată după serviciul divin, cam pe la 11 ore, poporul s'a adunat la școală în un număr mare.

Producțiunea s'a deschis prin cuvântul d-lui director școlar Ioan Andreiu, după care a urmat declamarea poeziei; „Rugăciune pioasă către feciōra Maria” decl. prin Onița Hidan elev al școlii de repetițiă. A urmat apoi dialogul „Neguțatorul și Nărodul” predat prin 2 elevi de repetițiă. S'au declamat și alte poezii după cari a urmat dialogul „Despre procese” predat prin doi elevi.

Cel din urmă punct din program a fost: producțiunea teatrală: „Otrava femeiească” predată prin țeranii din această comună: Nicolae Hara, a reprezentat pe primarul comunei X. Onița Andreiu măr. Hara, pe soția primarului, tînărul Ioan Har pe doctorul casei „Dr. Varză acra”, și Dumitru Andreiu flăcău a reprezentat pe „Tândală” servitorul primarului, cari toți au fost instruați prin învățătorul local. Predarea acestor piese, der mai ales a acestei din urmă, a produs o plăcere generală atât în popor cât și în inteligența de față. La succesul acestei petreceri populare a lucrat mult părintele Ioan Andreiu dându-ne sprijinul cerut prin vorbă și faptă.

Apoi a urmat masă comună unde din când în când s'a cântat de către elevii școlii unele poezii sub conducerea învățătorului și în urmă joc până sera.

Acăsta petrecere a lăsat urme adânci în inima poporului și a noastră a tuturor.

„U.”

Convocare.

În înțelesul §§-lor 23 și 24 ai statutelor reuniunii învățătorilor dela școlile populare gr. or. române confesionale din protopopiatele Timișoara Belinț, Comloșul-mare și Lipova în urmarea însărcinării din partea presiului reuniunii, convoc adunarea constituantă a despărțământului Lipova pe 7/20 Iulie 1901 înainte de amiază la 9 ore în opidul Lipova, la școala gr. or. română.

Obiectele adunării vor fi: 1) Alegerea funcționarilor, adică: a președintelui, vicepreședintelui, notarului, casarului și bibliotecarului. 2) Prelegeri practice din materialul, ce se ține de instrucțiunea populară. 3) Discuțiuni asupra obiectelor cuprinse în §-ul 24 și §. 15 litera c.) precum și alte consultări în înțelesul statutelor. 5) Eventuale propuneri.

Chelmac, 3 Iuliu 1901 st. n.

Teodor Popa,

inv în Chelmac ca delegatul cerc. Lipova.

Mulțămită publică.

Ca și în anii trecuți așa și în anul acesta comitetul Despărțământului I (Brașov) al Asociațiunii pentru literatură română și cultura poporului român e în plăcuta pozițiune de a înregistra pe lângă sprijinul moral, ce i-l'a dat societatea română de pe teritoriul despărțământului nostru, și un sprijin material destul de considerabil. Anume între acele stimate persoane, cari au binevoit a contribui pentru bibliotecile noastre populare amintim pe următorii:

George Arnăuț 40 b., Toma Potcovă 40 b., Ioan Pascu 40 b., Mihailă Steblea 1 cor. (toți din Vlădeni), Ana I. Negulici 1 cor., N. Id. Mama 1 cor., M. Iosif Urdea 40 b., Reveica P. Buta 40 b. (toți din Țințari), Poporeni din Feldiōră 2486 b., Poporeni din Brașovul-vechi 968 b., N. Săniuță, comerciant Ploesci 4 cor., Dr. G. Scutea, Ploesci 896 b., I. Bidu, comerciant Brașov 4 cor., Dr. Maximilian Popovici, profesor București 4 exemplare din scrierea domniei sale „Industrializarea fructelor”.

Cea mai frumoasă donațiune însă, care s'a făcut și care servește spre mândria societății române din Brașov, este frumoasa donațiune de cor. 21808, pe care a făcut-o societatea de dilentanți români în frunte cu domnel Elena Mureșianu și Maria Baiulescu din incidentul arangerii reprezentațiunii teatrale, dată în favorul bibliotecilor populare.

Primescă deci stimații donatori și pe această cale mulțămitele noastre cele mai profunde pentru aceste frumoase daruri. Primescă mulțămitele noastre și On. Reuniune a Meseriașilor români din loc pentru bunăvoința, ce o are, că ne pune la dispozițiune localitățile sale pentru bibliotecile noastre, precum și d-l Nicolae Balea, care cu multă bunăvoință îngrijesce de ele.

În numele comitetului desp. I (Brașov) al Asociațiunii pentru lit. rom. și cult. popor. român.

Brașov, în 23 Iunie 1901.

Andreiu Bărseanu Nicolae Bogdan
dir. desp. notarul comitetului.

Pentru edificarea unei biserici.

Onorată Redacțiune! Cu o deosebită dragoste implinesc plăcuta datorință, de a aduce cele mai caldurese expresii de mulțămită și recunoștință P. P. d-ni și domne, cari au binevoit a-ne ajutata materialicesce la continuarea edificării bisericii din filia Șigău (comit. Sol. Doboca, protopopiatul Gherlei).

Mă simțesc förte fericit de echoul puternic ce l'a aflat apelul meu în inimile generoșilor d-ni și domne a căror iubire de jertfă și de astă-dată s'a arătat.

Mai întâi de toate sunt dator cu mulțămită, în modul cel mai simțitor valorosului nostru avocat Dr. Stefan C. Pop, care n'a pregetat a urma rugărei noastre colectând suma mai jos însemnată dela P. T. domni și domne:

Ioan Petrovan profesor 2 cor., T. Ceontea prof. 2 cor., Dr. G. Proca prof. 2 cor., Adrian Desean 2 cor., C. Popescu 1 cor. (Arad). I. Iercosan 1 cor., Aug. Hamsea archimandrit 10 cor., Dr. Liviu Tămășdan 4 cor., Maria Dr. Pop (Bistrița) 20 cor., Anna C. Pop (Gherla) 20 cor., Dr. Ștefan C. Pop adv. (Arad) 50 cor. În total suma de 114 corone.

Primescă deci generoși donatori expresiile celei mai profunde mulțămite și recunoștințe, atât din partea subscrisului, cât și a comitetului parochial din filia Șigău.

Gichișul de-sus, la 4 Iuliu 1901.

Ioan Pop,
preotul Gichișului și al Șigăului.

Starea recoltelor.

În Germania, timpul ploios din ultimele două săptămâni, a contribuit mult la îmbunătățirea recoltelor în general. În special pentru grâu, se speră că, decă timpul va fi favorabil în perioada secerișului, recolta va fi mult mai bună decât se prevedea din rapoartele oficiale din luna Maiu. În tot cazul nevoile consumului, cari în timpuri normale întrec cu mai bine de un milion de tone grâu totalul recoltei în Germania, pentru acest an se prevede că ele

vor necesita un import mult mai considerabil.

În Anglia, cu tōte că timpul a devenit mai favorabil vegetațiunii, totuși sunt temeri, că recoltele de vară au suferit mult din cauza secetei.

În Franța, timpul uscat și călduros din zilele din urmă, e förte favorabil pentru cōcerea grăului. Asupra quantumului recoltei nu se pōte încă spune nimic pozitiv, de ore-ce rapoartele din diferitele districte sunt prea neegale.

În Olanda și Belgia, timpul a fost favorabil, astfel că starea sēmēnăturilor e satisfăcătoare.

În Bulgaria, se prevede o recoltă mijlociă de grâu.

În Rusia, se aud din diferite părți plāngerii asupra stării sēmēnăturilor, der încă nu se pōte judeca întru cât ele pot fi îndreptățite. Totuși se crede că, afară de Polonia, recolta va fi în genere satisfăcătoare.

În Spania, se așteptă o recoltă förte bună a tuturor produselor de câmp.

În Italia, a fost un frig neobicit, ba chiar din unele provincii s'au anunțat și înghețuri, der despre starea sēmēnăturilor n'au sosit rapoarte mai noue.

În Statele-Unite, perspectivele recoltelor grăului, continuă a fi förte favorabile ceea-ce a influențat förte mult prețurile pe piețele americane. Manifestându-se încă cereri importante pentru esport, prețurile s'au mai îmbunătățit puțin.

Literatură.

„Caractere morale, exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile poporului vechi și moderne” de Ioan Popa, profesor. Cititorul află în această carte (de aproape 400 pag.) o comoră nespuse de prețioasă de învățături, de mângăieri, de însuflețiri spre tot ce e moral, nobil și frumos. Prețul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adăuga și portul postal.

„Viața și operele lui Andreiu Mureșianu”, studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blăși. Prețul 2 cor., plus porto 10 ban. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparand al din Blăși.

„Antropomorfisme și Antiantropomorfisme în limba română de Nicolae Sulică. În limba noastră scrierile de felul acesta sunt rare și scrierea acesta a d-lui profesor la gimnaziul român din loc Nic. Sulică se distinge nu numai prin conținutul său bogat și sistematic, prelucrat după stricta metodă științifică, ci și prin limbajul, său scris la înțelesul tuturor. Autorul e cunoscut și din scrierile sa'e folklorice-filologice de până acum. Cartea ce anunțăm acum, se pōte procura dela Tipografia A. Mureșianu cu 40 cr. său 80 ban (plus 5 ban porto).

Cultura cănepei și a inului.

II.

Inul.

Inul este o plantă textilă ca și cănepa; are un trunchiu drept și crăcoros; rodul (fructul) este o capsulă (gămăliă), care cuprinde până la 10 semințe.

Varietăți.

Varietățile de in, ce se cultivă la noi în țără sunt de două feluri: inul comun și inul de Riga, ale cărei semințe trebuie reînnoite din doi în doi ani cel puțin, decă voim să avem o producțiune bună în fuior și sēmēnță.

După timpul sēmēnatului, avem în de tōmnă și de primăvară, la noi se sēmēnă numai în de primăvară.

Inul de primăvară dă mai puțin fuior și sēmēnță decât cel de toamnă, der în schimb, pânza țesută din fuiorul inului de primăvară, este de o calitate mai bună.

Cultura pământului.

Când pământul va fi bine lucrat și îngrășat cu bălegar, sătenui agricultor, va pute să recolteze în de o bună calitate, din toate soiurile de pământ.

Pământurile ușoare ca și cele argiloase, trebuie arate pe cât se va putea de adânci. În locurile tari, inul trebuie sămănat după o plantă prășitoare, în cele ușoare, se poate sămăna după secară, orz și ovăș, decât locul a fost îngrășat. Locul trebuie arat de două-ori pe an: odată toamna și apoi primăvara, înainte de sămănat.

Câtățimea de îngrășământ ce trebuie pusă la hectar, este de 30—40 caré de bălegar. Ori-ce fel de îngrășământ îi convine inului. La căratul bălegarului pe loc, ca și la imprăștierea lui, se se aibă în vedere același lucru ca și la cânepă.

Timpul sămănatului și alegerea semințelor.

Inul se poate sămăna dela 15 Martie și până la 15 Mai st. v.

Sămănta bună de in se cunoște prin mărime, greutate și luciul ei; decât sămănta nu este bună, este mai puțin lucie și de o coloré brună, puțin verdu.

Câtățimea de semințe ce se sămăna la hectar, ca și lucrările de întreținere ce cere inul, sunt aceleași ca și la cânepă.

Decă s'ar întâmpla, după-ce inul a răsărit să dea o secetă îndelungată, totă sămăntura de in este pierdută. În alte țări, în cazul acesta, se irigază (udă).

Recolta inului.

Când am sămănat inul pentru sămăntă și fuior, se recoltează; când firele său trunchiulețele încep a se îngălbinii, o mare parte din foi încep să cadă și unele din capsule se deschid; însă pânza făcută din acest in, nu se poate înalbi curat ci rămâne mai smolită. Ca să avem fuior de calitate bună, trebuie ca inul să se recolteze înainte de a se coci semințele.

Inul se smulge din pământ întocmai ca și cânepa, apoi se lasă ca să se usuce și după aceea, se bate pe un scaun ca să se scotă semințele.

În alte țări, pentru bătaia inului se întrebuințază nisce pieptini, cu două sau trei rânduri de dinți de fier; pieptenii se leagă de nisce scaune și se pot muta dela un loc la altul. Lucrătorii prind mânușa (snopișorul) de in de cotor și o trage cu capsulile printre dinții peptenului, așa că semințele cad sub scaun, unde este așternut un zăblan, ca semințele să nu se amestece cu pământ orî cu alte gunoie. După-ce s'a isprăvit cu bătutul, semințele se vântură ca să se curețe de ori-ce necurătenii, și după aceea se păstrează într'un loc întunecos, uscat și bine aerisat.

Topitul inului.

La topitul inului, ca și la melițat și dărăcit, trebuie observate aceleași reguli ca și la cânepă. Inul se topește mai bine în apa curgătoare.

Producțiunea.

Inul de Riga, poate să producă la hectar 400—600 kilogr. de fuior și 350—500 kilogr. de sămăntă, din care se poate scote 24—25 kilogr. de ulei la sută, și 74—75 la sută turte, cari se pot întrebuința la hrana vitelor. Uleiul de in are aceleași întrebuințări ca și cel de cânepă. Făina de in se întrebuințază în medicină la facerea de cataplasme. Inul comun, produce mai puțin fuior și semințe decât cel de Riga.

Bólele copiilor

și

Mijlocele casnice de îndreptare*)

Sunt multe bóle la copii, ca și la ómenii mari, de puțină gravitate, când nu este lipsă absolută de chemarea medicului. La bólele grele este lipsă de medic, pentru-că fără el bóla poate deveni periculoasă; la cele ușore chemarea medicului este de prisos, ca să nu dăm păgubitoare pentru familiile mai serece. Atunci? Să se întrebuințeze mijlocele de vindecare, pe carele poate avea la îndemână ori-ce muritor.

Chiar în casurile în care ar fi un început de bóla grea, tot este mai bine de încercat unele medicamente casnice, decât să se aștepte prea mult până la venirea unui specialist. Așa și cu bólele, ce se observă la copiii mai mici și mai mărișori.

Încă din cea mai mică copilărie se observă la unii copii un caracter de *intoleranță* și acesta ca o stare bolnăvicioasă: bóla acesta se desvoltă și se transformă în cărtire, în ambiția de a domina asupra altora și în genere într'o stare de nervositate mare.

La acesta trebuie să se observe cum se joci copiii, pentru-că bóla acesta se arată numai decât se află mai mulți copii la un loc. Decă réul crește, atunci se va întrebuința și vr'un mijloc de *contradicere*; în cel mai réu cas ajută o frecare cu cenușă nearsă de alun ori de bambus.

Unii copii se arată *dimineta somnuroși* cu tóte că au durmit destul de bine nóptea. Pentru a-i scăpa de această bóla, ajută un burete udat în apă rece, cu care copiii trebuie frecăți pe față, după împrejurări chiar mai târșior, și luarea plapomei ajută câte odată. La copiii mici se arată somnolența chiar în cursul zilei, când nu trebuie luată ca bóla, mai ales la copiii mai mari, în acest cas avem a face cu lenea ori cu frigurile de lene; și această bóla se vindecă lesne, decât pacientului i-se dă ceva de lucru și decât nu i-se dă ceva de mâncat până ce lucrul nu este isprăvit.

Mijlocul acesta de vindecare este destul de vechi, căci apostolul Pavel dice: *"Cine nu voese a lucra, acela nu se cuvine să mănânce!"* În anii de mai târșiu această bóla, decât nu se curarisește la vreme, se poate transforma în friguri de școlă. În acest cas se reține măncarea pacientului; câte-odată se vindecă în mersul său la școlă; adesea lovesce acest réu un copil de neașteptate pe drumul către școlă; recomandă apoi pe copilul său bolnav unei observări deosebite din partea profesorului.

Murdăria prea mare este un réu, care poate servi în paguba nu numai a copiilor, ci și a părinților, — și aci este însă leacul. Pune pe micii pacienți ca să curețe singurii murdăriile de pe ciorapi, sorțuri sau batiste etc. La început, unde acesta este nou, va face-o bucuros, curând însă lucrurile se vor schimba; totuși decât pacientul vede, cum frații săi se joci pe afară, ér el nu, leacul va urma. Puțină deridare din partea camarășilor săi nu păgubese de loc. Revine pacientului bóla, își murdărește hainele înainte de vreme, atunci se recomandă a-l lipsi de plăcerile pentru care muma-sa îl făcuse curat, pentru-că nu trebuie să fiă bolnav între sănătoși, mai ales nu în haine murdare.

Încăpăținare, care se transformă adesea în capriciu, neascultare și nesupunere o vindecăm prin sfaturii prietenești. Nu ajută bastonul „delicat”, — atunci va suferi ceva neplăcut ori „durere” în forma nuellii.

O bóla rea este *lumbuția și minciuna*. Aci este exemplul bun cel mai eficace mijloc. În casuri mai grele trebuie să opresci pacientului vorbirea pe un timp óre-care, pentru-că trebuie cruțată limba ca un membru bolnav. Copilului i-se va spune, apoi, că cel ce minte nu este creștut nici când spune adevărul, deci face réu, decât nu vorbește decât aceea ce este adevărat.

O bóla, multămită Domnului, se găsese la copiii noștri mai rar; dér trebuie totuși amintită. Ea este *brutalitatea și plăcerea de a tortura*. Aparițiunile cele dintâii

ale acestei bóle se vindecă după cuvintele: *"Cu ce păcătorește cineva, cu aceea se pedepsește"*, sau *"ceea-ce tu nu voesci, ca să îți se facă, să nu faci nici tu altuia"*. La această bóla trebuie deșteptată durerea la un óre-care loc al corpului, care este prea cunoscut, spre a-l mai aminti. Cum ar pricepe altfel pacientul adevărul cuvintelor: „nu tortura un animal pentru plăcere, căci el simte ca și tine durerea!”

Contra *obiceiului de a nu mânca din unele mâncări*, trebuie observat din ce motive nu mănâncă pacientul. În unele casuri este de ajuns, decât bolnavul va mânca cât de puțin din măncarea din care refuzase altă-dată. Decă însă pacientul nu voese a mânca pentru cuvinte de gust, atunci i-se va da altă măncaie numai după-ce va mânca din aceea pe care o refuză. Se repetă, atunci adu-ți aminte că *"Fómea este cel mai bun bucătar"* și repetă felul de măncaie și la prând și séra, și bóla se va lecu.

Lăcomia, care poate duce la furt, se vindecă prin aceea, că se ia copilului ocaziunea de a căde în această bóla. Așa d. e. nu se lasă în calea copilului cutia cu zahar și în general se ia din calea lui tot ce ar putea lua, căci atunci bóla se duce tot așa de repede, cum a venit.

Nemăsura în măncaie trebuie să se trateze după cuvintele: *"Păstrează măsura în tóte lucrurile"*. Opresce de câte-va ori pacientului aceea ce scii că-l duce la bóla și nu te lăsa să fi convins de rugămintea lui. Cum îți va vedé tária, se va lipsi de plăcerea de a mai cere.

Copiii căduți în *mândria* trebuie a-i considera ca bolnavi și ca atare a-i trata. Pe unii ca aceștia să nu-i cureți peste măsură, nici să le dai cele mai bune haine. Numai așa se vor vindeca de bóla de a crede, că mica lor persoană este punctul mijlociu al lumii. — (Even.)

Un cadavru păstrat 60 de ani.

„Evenimentul” din Iași comunică următoarele: Un inginer sosit în localitate, mi-a povestit următoarea neașteptată descoperire, ce s'a făcut luni pe la amăși, la salina Valea-Sărei din jud. Putna.

La această salină, părăsită de multă vreme, se începuse de câte-va zile lucrările de destupare, pentru a se începe în curând o exploatare sistematică.

La un moment dat ciocănașii, pe când tăiau cu cazmalele primele straturi de sare, care le-a fost mirarea, când sub sfărăturile unui sdrob, au dat de virful ciobotelor unui om!

Imediat, tăindu-se cu pază stratul de sare, au isbutit a desvâli la lumină, pe deantregul, de sub sfărăturile și puberea sdroburilor de sare, cadavru unui om tânăr, intact, cu pèrul tuns, alături cu o vargă de fier.

Nedumerirea printre ciocănași și ceilalți aflători, a fost mare.

Coșogemite om tescuit între două straturi de sare!

Cadavru e admirabil conservat. Privindu-l ai crede că a rămas neînsuflețit cel mult de o zi.

Bétrânii de prin partea locului spun, că-și amintesc, că au auzit că acum vre-o 60 de ani, la oca asta, prăbușindu-se într'un rând un mal de sare, a prins sub el pe un lucrător, de a cărui urmă nu s'a mai putut da.

Ei spun, că acel lucrător nu era de prin acele părți; venise în sat cu puțin mai înainte de a i-se întâmpla nenorocirea.

Alții spun, că nu-i altul decât unul Vasile fost cobzar în sat, care părăsit de nevastă-sa a doua zi după cununie își perduse nenorocitul firul miștei.

După alte bănueli se dice, că ar fi al unui israelit de loc din Tg.-Neamț, fost observator al oanei.

În sfârșit, în jurul acestei macabre descoperiri, gura satului ventură tot soiul de povestiri, care de care mai înflorită și mai năzdrăvănă.

Vestea despre descoperirea unui „mort păstrat în sare” s'a trimbițat și imprăștiat din gură în gură în tóte satele megieșe.

Sătenii: femei, bétrâni și tineri vin poște ca să vadă și ei minunea cu „mortul păstrat în sare”.

Înmormântarea cadavrului se va face zilele acestea cu mare pompă de cătră preoții și sătenii din tóte satele megieșe.

MULTE ȘI DE TÓTE.

Téranul curagios.

În Italia cea frumoasă se află lângă riul Eciu, orașul Verona. În fața orașului era mai de mult un pod frumos, la mijlocul căruia se afla pe margine o căsuță. În această seșea un om, care lua o taxă mică dela ori-cine trecea peste pod.

Intr'o iarnă aspră, riul înghețase cu totul. Déră nu ținu mult, căci îndată după aceea un vânt cald încep să sufle și zăpada dela munte se topi, cu atâta iufelă, încât riul creșcú fórté mare și rupse ghiata pe neașteptate. Sloi mari se grămădeau din ce în ce mai mult la pod, și în scurt timp apa săpând toți stâlpii podului îi desgrădina și îi luă cu sine.

Nu mai rămăse nimic din tot podul, decât stèlpul din mijloc, pe care sta căsuța perceptorului. Nenorocitul perceptor, vèdându-și cu ochii mórtéa sa și a familiei sale, strigă din tóte puterile să-i vie cineva în ajutor. Însé deși se afla pe amândoi fèrmii riului o mulțime de ómenii cu lunturi la îndemână, totuși nimenea nu avea curagiul de a se încerca, să se ducă în ajutorul nenorocitului perceptor și al familiei sale.

Un proprietar avut care asemenea privea la scena asta, pètruns de nenorocirea perceptorului, scóse iute din buzunar o pungă plină cu galbeni și ținându-o în mână strigă: *Étă* care va fi rêsplata aceluia, care va scăpa pe nenorocitul perceptor.

Mulțimea auzia aceste vorbe, déră nimenea nu se încumeta să se arunce între sloi, deși rêsplata era destul de frumoasă și de atrăgătoare.

Bietul perceptor se credea perdut, când odată se vèdú înaintând prin mulțime un téran voinic și harnic. Ajugend la fèrm deslegă iute o barcă, și urcându-se întréna se îndreptă spre pod.

Tótă lumea ținea ochii țintă asupra lui. El se luptă din tóte puterile cu valurile cele umflate și cu sloi cei mari de ghiată până ajunse la pod. Lumea de pe fèrm, cuprinsă de gróză și de speranță, privea la această luptă, ér perceptorul aștepta tremurând pe mântuitorul său.

În sfârșit téranul ajunse la pod fără primejdiă; dér barca nu era atât de mare ca să încapă tótă familia perceptorului. Bravul téran trebui prin urmare, să repete de trei ori curagioasa sa încercare și nu se lăsă până ce nu scăpă întreaga familie.

Perceptorul scăpat, mulțami cu lacrimi de bucurie în ochi bravului téran, ér proprietarul cel avut se grăbi a-i da punga cu galbeni.

Téranul însă răspunse dicend: *Ce fel, pentru banii mi-am pus eu viața în primejdiă? Dați vè rog, această pungă nenorocitului perceptor, care și-a perdut tótă averea. Apoi fără a aștepta vre-un răspuns, își făcú loc printre mulțime și se perdú în depărtare.*

Mulțumirile și binecuvântările mulțimei îl urmară. Numele lui nu s'a descoperit, dér fapta lui cea nobilă va rămâne vecinic neuitată.

Cărți pentru comercianți

și funcționari de bancă:

Introducere în contabilitate și contabilitatea în partidă simplă, de I. C. Panțu. O carte bună pentru a învăța cu ușurință contabilitatea. Pagini I—VIII + 213. Prețul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„Curs complet de corespondența comercială” de I. C. Panțu. Conține modele de circulare, scrisori de informații, recomandări și acreditive; scrisori în comerțului de mărfuri, comisiune și espedițiune; cesiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede, cupóne etc. Prețul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Un capitol din Contabilitatea după plăt de I. C. Panțu. Tracteză principiile contabilității duple ilustrate cu diferite exemple. Prețul 1 cor. (+ 10 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea dublă, de I. C. Panțu. Această broșură conține: *afacerile de credit cambial și afacerile de bancă*. Prețul broș. 2 coróne (+ 10 bani porto).

Procent, Promiș, Interese și Teoria conturilor curente de I. C. Panțu. Arată calcularea intereselor pe ani, pe luni și pe zile într'un mod practic; sunt mai multe exemple esplicate amănunțit. Prețul 80 b. (+ 10 b. porto).

*) Din „Pedag. Or.”.

Calendarul săptămânii.

Iunie (1901) are 30 zile. CIREȘAR.

Table with 3 columns: Zilele, Calend. Iul. v., Calend. Greg. and rows for days of the month with events like 'Nasc. sf. I. bot.', 'Elisabeta', etc.

Cursul la bursa din Viena.

Din 5 Iulie n. 1901.

Table of exchange rates for various commodities like gold, silver, and currencies from different countries.

Cursul pieței Brașov.

Din 6 Iulie n. 1901.

Table of market prices for items like banknotes, flour, and other goods in Brașov.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 5 Iulie 1901.

Table of grain prices with columns for measurement, quality, and price in Kor. and fil.

Cursul losurilor private

din 4 Iulie 1901.

Table of private exchange rates for various locations like Basilea, Cluj, and others.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșanu. Redactor responsabil: Traian H. I. p.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

din 4 Iulie 1901

Table of commodity prices in Budapest, including grain, oil, and other goods.

Bursa de București

din 4 Iulie 1901.

Table of stock market values in Bucharest, listing various companies and their shares.

Scompturi:

Table of discount rates for various banks and locations.

D-rul Romulus L. Crăciun

Karlsbad, Alte Wiese „Strauss“.

Consultațiuni dela 1 Mai - 15 Octombrie.

Doctorul

ALESANDRU de VAIDA-VOEVOD

specialist pentru bôle interne

CARLSBAD,

Alte Wiese, „Drei Staffeln.“

Dr. Sterie N. Ciurcu

X. Pelikangasse. — Nr. 10. Viena.

Consultațiuni

cu celebritățile medicale și cu specialiștii dela facultatea de medicină din Viena.

Nr. 5809 - 1901.

PUBLICAȚIUNE

referitoare la examinarea consemnărilor la dare pentru drumurile comitatense.

In sensul art. de lege I din a. 1890, se aduce la cunoștință publică, că conșcrierea și consemnarea dărilor pentru drumurile comitatului pe anul 1901 sunt gata și in termen de 15 zile, adică: dela 5—20 Iulie inclusiv, tot omul le pôte lua in vedere, in localul oficiului de dare orășănesc in ôrele antemeridiane dela 8—12.

Totodată, se comunică, că până la 28 Iulie a. c. tot omul pôte recura in contra pozițiunei de dare pentru drum la comisiunea administrativă comitatensă, subster-nându-și recursul la oficiul de dare subsemnat.

Recursele prezentate după acest termen se vor respunde din oficiu, fiind întârziate.

Brașov, 1 Iulie 1901.

Perceptoratul orășănesc.

Nr. 3295—1901.

PUBLICAȚIUNE.

Muscându-se in 29 Iunie a. c. mai mulți indiviđi de un câne turbat, se dispune in sensul §. 68 al art. de lege VII din 1888 începând cu ziua de astăzi, pe întregul teritoriu orășănesc o contumațiã de câni pentru 40 de zile; observându-se totdeodată, cumcă câni proveduți in sensul §. 6 al statutului de câni cu botniță, au de a fi conduși afară de acêsta de frânghiã, pe când câni de curte sunt a se ține legați.

Nemênținerea acestei publicațiunii, se pedepsesc conform §-lui 154 pct. i) al art. de lege VII din 1888 cu o pedepsă de 200 cor., pe când câni cari umblă liberi pe stradă se vor ucide, in sensul §-ului 188 al ordinațiunei ministeriale pentru executarea amintitei legi, de călăul orășănesc.

Brașov, in 29 Iunie 1901.

Căpitanatul orășănesc.

APELE cele mai feruginifere BĂILE cele mai renumite de nămol ale hidroterapia cea mai

in Ostul Europei la confluența Dornei și Bistriței, într'o vale plăcută a Carpaților Bucovineni, încunjurată de păduri conifere, in pitorescul treiunghiū între Ardeal, România și Bucovina

„DORNA“ în Bucovina,

la gara „Valea Putnei,“ deocamdată, ultima stație a căii ferate secundare Hatna — Câmpulung — Dorna (2 ôre depărtare de a Dorna) se află birje a sosirea fie-cărui tren.

Durata sezonului dela 1 Iunie — 30 Sept. st. n.

In monumentalul stabiliment de băi se aplică sistemele cele mai moderne. Serviciul hidroterapiei se află in mânăe unui personal bine scollit din clinica prof. Winternitz.

Cure dietetice: de zër și de lapte.

PALATUL de CURĂ (Curhaus) cuprinde un Restaurant cu salône elegante de mâncare, o Cafenea și salône de lectură, musică, billard și pentru diverse jocuri.

Afară de numeroșe lozuițe și Oteluri private, mai stau la dispoziția publicului și două oteluri cu 71 camere și apartamente, confortabile, pentru prețuri moderate, cari aparțin stabilimentului de cură.

Apaducte din isvôrele Munților.

Canalizație. Lumină electrică in efectuare.

Succese splendide între altele: la bôle de inimă, după sistemul dela Nauheim, cu băi acid-carbonice și la arteriosclerosă cu băi de nămol.

Informațiuni și prospecte se dau la dorință gratis și franco de cătră Administrația c. r. a stabilimentului de cură.

La comande se rezervă camere in otelurile de cură și se pot procura și birje la gara din Valea-Putnei.

La între-bări de specialitate medicală, răspunde medicul stabilimentului de băi cons. imp. Dr. Artur Löbel.

Șese medici sunt in loc, cari vorbesc românesec.

Apele alcaline din sursa „Ludwig quelle“ aprobate ca beutura dietetică și bună de amestecat cu vin și sirop, aplicate și la diverse afecțiuni catarale, se pot comanda la Administrația c. r. a stabilimentului de cură.

In lunile Iunie și Septemvrie prețurile reduse pentru băi și odăi.

8—10 (163) Administrația c. r. a stabilimentului de cură.

Sterilizat. Fără alcool. Fluid subțire.

Braunschweiger - Doppel - Schiffsmmme.

(Extract de maltă duplu, bere tare.)

din fabrica de berăriã FRANZ STEGER in Braunschweig. Recunoscut ca cel mai bun mijloc nutritiv și fortificator pentru copii, anemici, reconvașcenți și mame care lăpteză etc.

Bere cu ingrediențe medicale precum chinin, fer, var, gujacol, Creozot, Maryan etc.

— Deposit general pentru Austro-Ungaria —

Carol Borolin, Wien VI/I Apollgasse Nr. 8.

In Brașov la farmacia „Îngerul păzitor“ EUGEN NEUSTÄDTER.

Broșure și probe pentru domnii medici și farmaciști gratis și franco.

Avis aux étrangers et indigènes!

Dans la bibliothèque circulante Jekelius, Spitalsgasse no 9.

il y a un grand nombre de **Livres français** (anglais, italiens et allemands) dont l'abonnement et la lecture se recommande à tous ceux qui s'intéressent pour la littérature française.

Prix de l'abonnement:

ooo 2 Couronnes par mois.

Bibliothèque Circulante JEKELIUS, Spitalsgasse no 9.

De inchiriat.

In casele ce se edifică din Str. Caterinei nr. 18, sunt de inchiriat cu începere dela 29 Septembrie 1901, 4 locuințe mari în etaj și parter și două mici. Cele mari costă din 3, 4 și 5 odăi, cu toate apendicele lor, eventual și grajd pentru cai. Cele mici din câte 2 odăi și bucătărie.

Amatoriș a se adresa la Dômnă proprietara caselor Maria Dr. Ceuan tot a colo. (6-10.187)

Abonamente

la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

De vëndare

din mână liberă, Villa Wotsch cu grădină mare, situată Șirul Cetățuei (Schlossberg) nr. 8. 1-1.202.

GEORGE I. MOLDOVAN

Maestru-zidar în BRAȘOV (Scheit)

Strada Morilor nr. 2, (apropo de Prund).

Are onore a aduce la cunoștința onor. public, că după o experiență făcută în timp de mai mulți ani la arhitecturii cei mai renumiți din străinătate și din loc, mă pune în plăcuta poziție de a primi ori-ce fel de zidire ce aparține unui edificiu complet, ori reparatură de tot-feliul de lucrări ce cad în brânșa mea.

Rogându-mă de onor. public de a-mi da sprijinul în noua mea întreprindere, asigurându-l, că-mi voi da totă silința de al mulțami în toate privințele, prin un serviciu prompt și exact.

Sunt cu totă stima

George I. Moldovan, maestru-zidar

Strada Morilor nr. 2. (Apropo de Prund.)

(10-5)

BANCA generală de asigurare mutuală „TRANSSYLVANIA“

Fondată la anul 1868 în Sibiu. Fondată la anul 1868

Asigură în condițiunile cele mai avantajoase:

a) contra daunelor de incendii și exploziune, edificii de locuințe și de economie, magazine de mărfuri, mobile, îmbrăcăminte, rufe, caré și vite de tot soiul, produse de câmp și de recoltă.

Asigurare favorabilă în paușal. în condiții avantajoase,

mai departe: biserici, mănăstiri, edificii parohiale și edificii domeniiale, stabilimente de fabrici, mori etc.

b) Pe viața omului în combinațiuni deosebit de favorabile, prin cari capitalele asigurate se pot folosi atât pentru asigurarea viitorului familiei (cas de mörte) cât și în cazul ajungerii unei etăți fixate a asiguratului. — Asemenea se pot încheia asigurări de zestre pentru copii, precum și rente viagere.

c) Asigurări de spese de înmormântare în 3 modalități diferite, pentru sume dela 50—400 corone, fără cercetare medicală. In cas de mörte sumele asigurate se solvesc imediat.

Prospecte și formulare de oferte se dau gratuit. Informațiuni se dau și oferte se primesc la

Agentura principală a băncii de asigurare

„TRANSSYLVANIA“

în Brașov, Strada Mihael Weiss nr. 24.

Agent principal: Heinrich Hermann.

13—50.(100)

Numai fl. 2.65 cr. ghete de Domni de vacs cu gumă în cuie, solid lucrate și moderne.

MARELE MAGAZIN DE ÎNCĂLȚĂMÎNTE ȘI PALARI.

Marfă garantată solidă și prețuri ieftine

I. SABADEANU în Brașov,

Nr. 10. Strada Porții nr. 10.

care prin soliditate în curs de 30 de ani de când există pe piața Brașovului, și-a câștigat un renume bun, în totă Austro-Ungaria și România, recomandă Onor. public asortimentul lui bogat de încălțăminte solide și moderne, pentru bărbați, dame și copii în foarte multe calități și prețuri, pentru miri și mirese, pentru dans, gimnastică, pentru casă și pentru ateliere (lucrători) etc., toate cu prețuri foarte scădute, ceea-ce se pöte vedé din a celor câte-va calități mai jos înșirate:

Pentru bărbați:

Ghete de pele vacs, cu gumă, lucrate tari în cuie . . . dela fl. 2.65 în sus.	
" " " " " " " besätz cu vërfuri . . . " " 3.— " "	
" " " " " " " șinóre . . . " " 3.80 " "	
" " " " " " " patente, fine, cu nasturi de încheiat . . . " " 5.— " "	
" " " " " " " de mânuși cu lac, de salon (besätz și stop. . . " " 4.50 " "	
" " " " " " " galbene în besätz și cu vërfuri . . . " " 4.60 " "	
" " " " " " " cu șinóre . . . " " 4.80 " "	
" " " " " " " fine franțuzești cusute . . . " " 5.50 " "	
Pantofi de pele negră seu galbine . . . " " 3.— " "	
" " lac pentru dans . . . " " 4.50 " "	
" " gimnastică talpă de gumă și cu gumă în jur . . . " " 1.10 " "	
" " stofă galbenă ori negră cu pele împrejur . . . " " 1.10 " "	
" " casă diferiți . . . " " —.90 " "	
Cisme de juft lungi și de vënat . . . " " 7.50 " "	
Ghete de copii în cuie înalte cu șinóra . . . " " 1.50 " "	
Galoci pentru bărbați . . . " " 2.— " "	
" " copii . . . " " 1.10 " "	

Pentru dame:

Ghete de pele patentă cu gumă în cuie . . . dela fl. 2.90 în sus.	
" " " " " " " cu șinóra . . . " " 3.50 " "	
" " " " " " " fină cu nasturi de încheiat . . . " " 4.— " "	
" " " " " " " de mânușe cu lac împrejur și vërfuri . . . " " 4.50 " "	
" " " " " " " mirese, cu lac, în diferite forme . . . " " 5.50 " "	
" " galbene de pele fină cu besätz și vërfuri . . . " " 4.50 " "	
" " " " " " " cu nasturi, . . . " " 4.80 " "	
Pantofi de pele în cuie tari . . . " " 2.50 " "	
" " galbină . . . " " 2.60 " "	
" " Brünel curate . . . " " 2.20 " "	
" " gems cu lustru, de dans . . . " " 2.50 " "	
" " gumilastru pentru dans . . . " " 1.80 " "	
" " lac salon . . . " " 2.20 " "	
" " pele glacé albă de ball și talpă de gumă . . . " " 2.30 " "	
" " atlass de mirésă și . . . " " 2.60 " "	
" " gimnastică cu gumă, împrejur talpă. . . " " 1.10 " "	
" " Drill galbin ori negru, în jur cu talpă și pele . . . " " —.95 " "	
Pantofi de casă diferiți . . . " " —.80 " "	
Galoci de dame . . . " " 1.40 " "	
Pantofi de copii 50 cr., 60 cr., și așa mai în sus.	

Mare alegere de încălțăminte de băieți, fete și copii în diferite calități și colori, forme și cu prețuri ieftine.

Specialități încălțăminte de luc fabricate: în Viena, Carlsbad, Paris, Berlin, Petersburg, Budapesta et. etc. din pele Chevreau, Vacs și Lac etc., în diferite colori și fason modern, se află în mare alegere și se pöte comanda și după măsură directe din aceste fabrici. — **Depositul de Galoci și Șoșoni de gumă rusescă, Americane, Schwediane, Germane și Austro-Ungare** la sus numita firmă, unde se vinde fie-care păreche sub garanță, pentru durabilitate cu preț scădut.

Reparaturi și comande după măsură se primesc și efectuază prin un maestru dibaciu cu prompteță.

Comanda din afară de Brașov se efectuază prompt, însă numai cu rambursă; încălțăminte neconvenabile se primesc francat înapoi spre schimbare, eventual se înapoiază valörea. — La comande din afară trebuie următoarele arătat: de ce preț? din ce pele? ce formă? ascuțit seu rotund? în besetz seu simplu? cu talpă grosă seu subțire. Ca măsură se pöte trimite un papuc vechiu cu posta, ca: „Mustră fără valöre“ cu 5 cr. De ajuns este și arătarea numărului încălțăminte, care cumpărătorul de obicei procură din prăvălii de încălțăminte. Altcum pöte ori și ce laic a lua mäsura piciorului cu centimetru, seu cu o fășie de hărtia, măsurând partea piciorului pe dinlăuntru dela mijlocul călcăiului până la vërful degetului cel mare, peste talpe și degete, peste glesne, peste călcăiu și peste pulpe, trimițând această măsură prin epistolă se pöte efectua comanda după dorință.

Marfă eftină! 1500 pentru diferite încălțăminte ne mai moderne se vinde cu 50% sub prețul cumpărat.